Դ. ՏԱՐԻ Թիւ 1209 | ՈՒՐԲԱԹ 7 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1903 | 20 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1903 „Ն. Տ."

40 ՓԱՐԱ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԵԼԵԿԵԱՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
20, ՊԱՊԸ ԱԼԻ ՃԱՏՏԷՍԻ, 20
Կ. ՊՈԼԻՍ

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ
ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

40 ՓԱՐԱ

ارمنیجه سورهانداق غزته سی صاحب امتیازی د. جوه لك
باب عالی جاده سی نومرو ٢٠

DIRECTION DU JOURNAL ARMÉNIEN
SOURHANTAG
20. Avenue de la Porte
CONSTANTINOPLE

ԵՏ ՉԻ ՏՐՈՒԻՐ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՈՒՂՂՈՒԱԾ ոեւ է գրութիւն

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊՈԼՍՈՅ ՀԱՄԱՐ
12 ամիսը կանխիկ ղշ. 75
6 » » » 40

ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ
ԹՂԹԱՏԱՐԻ ԾԱԽՔԸ ՄԵՐ ՎՐԱՅ
12 ամիսը կանխիկ ղրշ. 100
6 » » » 50

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ՀԱՄԱՐ
ԹՂԹԱՏԱՐԻ ԾԱԽՔԸ ՄԵՐ ՎՐԱՅ
12 ամիսը կանխիկ Ֆրք. 22
6 » » » 11

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԿԸ ՍԿՍԻՆ
ԱՄԷՆ ԱՄՍՈՅ
10ԻՆ 20ԻՆ ԵՒ 30ԻՆ

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄԻ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար տողը 5 ղշ.
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ
ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ
ԱՌԱՒՕՏՆԵՐԸ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ

ՎԵՐՋԻՆ ԽՕՍՔԸ

Օգտակար գաղափար մը գամի մը կը նմանի, ըսեր է չեմ գիտեր ո՛ր Ֆրանսացի գրողը. ո՛րքան աւելի գլխուն զարնուի, այնքան աւելի կը հաստատուի մտքերու մէջ։ Ասիկայ շատ ճիշդ խօսք մըն է, ու ատոր համար է որ մենք ալ Ազգատախնամներու գործունէութիւնը ընդլայնելու մասին մեր գաղափարը՝ զոր օգտակար ու գործադրելի կը նկատենք մինչ՝ քանի՛ քանի՛ անգամներ պարզեցինք այս էջերուն մէջ, խնդիրը լուսաբանելու համար սիրով հրատարակելով նաեւ ինչ որ ըսուեցաւ մեր կարծիքին դէմ։

Միւս կողմէ սակայն ուրիշ ոչ նուազ ճիշդ բան մը կայ, այն է թէ միօրինակութիւնը, թերթի մը մէջ շարունակ միեւնոյն նիւթին վրայ գրելը, ձանձրոյթ կրնայ պատճառել ընթերցողին, որքան ալ շահեկան եւ օգտակար հարց մը ըլլայ յուզուածը։

Ատոր համար է որ մեր մեծայարգ բարեկամ Բարսեղ էֆ. Աւետիսեանի՝ երեկուան թերթին մէջ հրատարակուած դիտողութիւններուն, եւ ուրիշներու կողմէ յայտնուած մէկ երկու կարծիքներու առթիւ իբրեւ «վերջին խօսք» կը գրենք այս տողերը, խնդրոյ մը առթիւ զոր բաւական լուսաբանուած կը նկատենք արդէն։

Արդ, ըսենք նախ թէ ճիշդ չէ ըստ մեզ Աւետիսեան էֆ.ի այն յայտարարութիւնը թէ Ազգատախնամները — եւ մասնաւորապէս Սկիւտարի Ազգատախնամը — ազգատաց նպաստելու համար Թաղ. Խորհուրդներու ունեցած հասոյթներուն նուազման պատճառ եղած են քիչ թէ շատ։ Այս կարծիքին ճիշդ ըլլալը հաստատելու համար, բաւական է ըսել թէ բաժանորդագրական դրութիւնը, — որ հիմն էր Ազգատախնամներու հասոյթին — չի գործադրուիր հիմայ գրեթէ, եւ թէ այժմ բոլոր Ազգատախնամներու հասոյթի գլխաւոր աղբիւրներն են կաղանդի գիշերուան նուիրահաւաքութիւնները, եւ գանձանակներու եւ եկեղեցւոյ մէջ պտըտցուած կամ դրան առջեւ դրուած պնակներու հասոյթները։ Արդ այս հասոյթները Թաղական Խորհուրդներու՛ն են գերազանցօրէն։ Ազգատախնամներու կաղանդի գիշերուան նուիրահաւաքութիւնը բնական է որ բաւական կը նուազեցնէ Ծնունդի առթիւ Թաղ. Խորհուրդներու յանուն ազգատներու կատարած նուիրահաւաքութեան արդիւնքը, եւ Ազգատախնամներուն գանձանակներն ու պնակները կը նուազեցնեն Թաղ. Խորհրդոց գանձանակներու եւ պնակներու հասոյթը։ Ասոր հակառակը պնդել տրամաբանական չէ ըստ մեզ։ Իրաւ է որ ժողովուրդը կուտայ իւրաքանչիւր բարեսիրական մարմնոյն իր ուրոյն բաժինը, բայց այդ բաժինը կը նուազի, կը պզտիկնայ երբ միեւնոյն պահուն մէկ քանիներու միանգամայն տալու ստիպուի, որովհետեւ բարեսիրութիւնն ալ սահման մը ունի անշուշտ, եւ ամէն մարդ նախ իր քսակին հաշիւը կը նայի։ Եւ ներկայ պարագային՝ տուժողը Թաղ. Խորհուրդին սնտուկը կ'ըլլայ, մա՛նաւանդ անոր համար որ հասարակութիւնը խրախուսական համակրութիւն մը ունի Ազգատախնամներուն համար, որովհետեւ վստահ է թէ այդ Մարմինները իրենց առած դրամները ազգատներուն համար միայն կը ծախսեն, մինչ միեւնոյն վստահութիւն չունի Թաղ. Խորհուրդներուն համար, որոնց՝ յանուն ազգատաց հաւաքած դրամներուն ուրիշ — թէեւ ոչ նուազ կարեւոր — պէտքերու գործածուելուն մասին տարակոյս չունինք ոչ Աւետիսեան էֆ. եւ ոչ մենք։

Բայց ձգենք շատ մը երկրորդական կէտեր։ Էական, անհրաժեշտ, ստիպողական պէտք մը կայ. ոչ-հիւանդ աղքատներու, հացի կարօտ, թշուառ ընտանիքներու՝ մասնաւորապէս սա սաստկաշունչ ձմեռուան ցուրտ օրերուն մէջ օգնութիւն հասցնելու պէտքը։ Այս պէտքը կարելի չէ կարծենք ուրանալ, եւ ամէն անոնք որ գթութեան զգացումը ունին իրենց սրտին մէջ, կատարելապէս համակարծիք պիտի գտնուին մեզի։ Մինչ մենք հոս կանոնական Նորութիւններու վրայ կը վիճաբանինք, եւ այդպիսիներուն օգնելու պարտքը Թաղ. Խորհուրդներո՞ւն թէ Ազգատախնամներուն վրայ ծանրանալու հարցին լուծում տալ կ'ուզենք, անդին թըշուառներ, խեղճեր կան որոնք անօթութեան մէջ կը տառապին։

Պարոնեան, մեր մեծանուն երգիծաբանը, որուն «Քաղաքավարութեան վնասները», — զոր կը հրատարակենք — խորունկ պարսաւ մըն են մեր ծուռ բարքերուն, իր «Ջոյեր»ուն չգիտեմ ո՛ր մասին մէջ կը յիշէ ծովը իյնող մէկը, որ օգնութիւն կը պոռայ, ու ծովեզերքին վրայ գտնուող անձ մըն ալ ամենէն հանդարտ ձայնով մը կը պատասխանէ թէ՝ խնդիրը նկատողութեան պիտի առնուի եւ պարտ ու պատշաճը պիտի տնօրինուի։

Այս սուր հեգնութիւնը՝ մեր մէկ քանի տարի առաջուան բարքերուն, պիտի կրնար ուղղել այսօր ալ ողբացեալ հայ երգիծաբանը, տեսնելով մեր այսօրուան ալ տեւողացող ընթացքը՝ բարեգործութեան մէջ, մեր կրթական ու եկեղեցական հարցերուն մէջ։

* *

Ուրիշ յօդուածագիր մըն ալ՝ Գասպար՝ «Ճէրիտէի Շարգիյէ»ի մէջ անգործադրելի կը գտնէ մեր գաղափարը, պարզապէս անոր համար որ կարելի չէ բոլոր աղքատները հոգալ, թէ մէկ աղքատի մը օգնութիւն հասցուիլը բաւական պիտի ըլլայ ուրիշ շատ մը աղքատներ երեւան ելլելուն, որոնց ամէնուն հանիլ մարդկային կարողութենէն շատ վեր է։ Կ'երեւայ թէ «Ճ. Շարգիյէ»ի յարգելի յօդուածագիրը չէ կարդացած այս մասին բաւական ժամանակէ ի վեր գրուածները, չէ հետեւած խնդրոյն, եւ տեսակցութեան մը միջոցին՝ բանիմաց քահանայի մը աղքատի մը մասին ըրած սրտայոյզ պատմութեան տպաւորութեան տակ կարծիք յայտնած է։

Այս կարծիքին առթիւ պէտք է ըսել որ աշխարհի մէջ աղքատութիւնը վերցնել անկարելիութիւն մըն է արդէն։ Քաղաքակիրթ աշխարհի ամենէն մեծ ընկերաբաններն անգամ ատոր միջոցը չեն կրցած գտնել, ու չպիտի գտնեն ալ, ցորչափ ծուլութիւնը, ցոփութիւնը, ալքոլամոլութիւնը եւ ուրիշ հազարումէկ մոլութիւններ ու ձախորդութիւններ կան ու պիտի ըլլան։ Խնդիրը ոեւէ կերպով թշուառութեան ծայր աստիճանին մէջ իյնող խեղճի մը օգնութեան հասնելուն, անոր կարօտութեան քիչ շատ դարման տանելուն վրայ է. խնդիրը, փոքրիկ դրամագլուխով մը իր ապրուստը շահելու կարող եւ փափաքող մէկու մը՝ այդպիսի դրամագլուխ մը հայթայթելուն վրայ է։

Ասիկա՛յ է որ կը փնտռենք մենք, եւ ասիկայ է որ անտես եղած է մինչեւ հիմայ։

Թաղական Խորհուրդները ցարդ միտքերնէն անգամ չեն անցուցեր այս բանը, բաւականանալով տարւոյն մէջ մէկ երկու անգամ 5-10 ղրշ.ի օգնութիւն մը ընել աղքատին։ Ազգատախնամներն ալ միայն ազգատ-հիւանդները կը նային. եւ շատ շատ տարին անգամ մըն ալ 10-20 օխա ածուխ կը բաժնեն աղքատներուն... իբրեւ բացառութիւն։

Եւ աղքատները նայուած եղան։ Պրծաւ գնաց։

Այսպէս չէ սակայն։ Աղքատները կարելի եղածին չափ հիմնաւոր կերպով նայուելու են, աշխատուելու է աղքատութեան պատճառը վերցնել, արժանաւորին համեստ դրամագլուխներ տրուելով։ Ասիկայ պէ՛տք է որ ըլլայ. հոգ չէ թէ Թաղ. Խորհուրդները, ատոնց Օժանդակ Մարմինները կամ Ազգախնամները ընեն։

Բայց մեր կարծիքը այն է որ Ազգատախնամներու նպատակին ընդլայնումովը միայն կրնայ այս գեղեցիկ արդիւնքը ձեռք բերուիլ, քանի որ ծանօթ է Թաղ. Խորհուրդներու ոչ-կամեցողութիւնը — կամ բազմազբաղ վիճակը — եթէ կ'ուզէք, եւ միւս կողմէ օժանդակ մարմիններու կազմուիլն ալ պիտի բաժնէր բարեսէրներու նպաստը՝ ամէնուն ալ անբաւական ըլլալու աստիճան, եւ պատճառ պիտի ըլլար միեւնոյն թաղին մէջ գտնուող երեք մարմիններու, Թաղ. Խորհուրդ, Օժանդակ Մարմին եւ Ազգատախնամ — միջեւ գժտութիւններ ծագելուն, որոնց տխուր օրինակը տեսնուեցաւ անցեալները Գումգափուի ազգատախնամին եւ Կէտիկ-Բաշայի Օժանդակ Մարմնին միջեւ։

ԶԱՐՄԱՅՐ

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ ՕՐԱՑՈՅՑՆԵՐԸ

Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը այս տարի, կ'երեւայ որ անցեալ տարուընէ քաջալերուած, եռապատիկ օրացոյց ղրկած է, առանց հասկցած ըլլալու որ իր անցեալ տարուան ղրկած օրացոյցներու կէսէն աւելին մնացած են անվաճառ։ Ներկայ տողերով կուզամ միանգամ ընդ միշտ Հիւանդանոցի Պատ. Հոգաբարձութեան թելադրել որ յառաջիկայ տարի ամենաշատը 1000 օրացոյցէն աւելի չղրկէ։ Չեմ կարծեր որ իր այս տարի ղրկած 3000 օրացոյցէն 500էն աւելին սպառի։ Մնացեալ 2500 հատը դարձեալ չպիտի կրնայ ծախուիլ։ Կրնայ Հոգաբարձութիւնը վստահ ըլլալ որ՝ եթէ 500 օրինակ ալ ղրկէ, Ամերիկա գտնուող Հայերէն ի նպաստ Հիւանդանոցին նոյն գումարը կը հաւաքուի ինչ որ պիտի հաւաքուէր, եթէ 5000 օրինակ ղրկէր։

Սարաճեան Սրբազան անցեալ տարի 300 օրինակ Փրովիտէնս ղրկած էր. այս տարի 500 օրինակ ղրկած է. անցեալ տարի հազիւ կարելի եղած էր 250 օրինակ ցրուել, այս տարի ալ կարծեմ թէ հազիւ նոյնքան մը կարելի եղած է սպառել. եւ արդէն անցեալ տարուան հաւաքուած 50 տոլարին չափ գումար մը յուսալի է որ Տ. Արսէն վարդապետ ձանգանակէ Հիւանդանոցին համար։ Կը կարծուի թէ Սարաճեան Սրբազան ալ Ուստըրի մէջ նոյնքան գումար մը կարող ըլլայ հանգանակել, իսկ միւս թեմերէն չէ կարելի մեծ բան ակնկալել, որովհետեւ Ամերիկայի մէջ գրեթէ միայն Ուստըրի եւ Փրովիտէնսի մէջ է որ օրացոյցներու սպառումին համար հոգ կը տարուի։

Քանի մը խօսք ալ Ընդարձակ Օրացոյցներուն համար։

Այս տարուան ընդարձակ օրացոյցը գրեթէ միայն վիճակագրութիւններ կը պարունակէ իր մէջ, եւ անցեալ տարիներու նման բազմակողմանի հետաքրքրական նիւթերով համեմուած չէ. այնպէս որ նոյն իսկ ղրկուած 25 օրինակը չեմ յուսար որ սպառի, մինչդեռ եթէ քիչ մը աւելի անցեալ տարիներու ընդարձակներուն նման նիւթեր պարունակէր, թերեւս շատ դիւրաւ կարելի կ'ըլլար 50 օրինակ այստեղ սպառել։

Ասկէ զատ, ինչպէս կ'երեւայ, Օրացոյցը խմբագրողները իրենց խմբագրած վիճակագրական տեղեկութիւններու մասին ալ հարկ եղած խնամքը չեն ունեցած. Օրինակ «Առաջնորդարան Ամերիկայի» մասը գրեթէ ծայրէ ծայր սխալ է։

Ա. Ուստըրի հովիւն է Տ. Մաշթոց Վ. Փափազեան.

Բ. Նիւ Եորքի հովիւն է Տ. Ղեւոնդ Վ. Մարտուկեան.

Գ. Պոսթըն հովիւ չունի.

Դ. Փրովիտէնսի հովիւն է Տ. Արսէն Վ. Վեհունի.

Ե. Լօրէնս հովիւ չունի.

Զ. Չիքակօ հովիւ չունի.

Է. Ֆրէզնօյի հովիւը՝ Տ. Սահակ Վ. Նազարեթեան։

Համեմատեցէք հիմա այս ցանկը Ընդ. Օրացոյցի 366 էջի ցանկին հետ, պիտի տեսնուի որ ծայրէ ծայր սխալ է։

Այս տողերը կը ներկայացնեմ Ընդարձակ Օրացոյցը խմբագրողներուն. գոնէ յառաջիկայ տարիին համար կրնան օգտուիլ այս ցուցակէն. ...

Ամերիկա

ՀԱՆԳՈՒՑԵԱԼ
Տ. ԽՈՐԷՆ ԵՊԻՍԿ. ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ

ԵԴԵՍԻԱ, 25 Յունվ. 1903

Հանգուցեալ Մխիթարեան Տ. Խորէն Սրբազան ծանօթ էր իր անյագ ընթերցասիրութեամբն ալ, ու իբրեւ շատ բան տեսած անցուցած մարդ, կը հետաքրքրուէր օրուան խնդիրներով։ Շաբթուան մէջ ամէն անգամ որ Պոլսոյ թղթաբերը գար՝ վանքի առանձնոցին մէջ անհամբերութեամբ կը սպասէր թերթերուն, զորս սովոր էինք ամէն անգամ ղրկել իրեն ու անոնցմով կը զբաղէր հաճոյքով։ Կարդալու այս տենչը ծերունի Սրբազանին մէջ վառ մնաց մինչեւ վերջը։ Մահուանէն միայն քանի մը օր առաջ երբ դարձեալ այցելած էինք իրեն ու մեր քով նոր թերթեր ունէինք, գիտնալով հանդերձ որ իր տառապալից վիճակը ալ չէր ներեր իրեն կարդալ, հարցուցինք թէ կ'ուզէ՞ր որ թերթերը հոն ձգէինք։ Տրտմութեամբ յայտնեց այլեւս կարդալու իր անկարողութիւնը, բայց խնդրեց որ իրեն պատմենք թէ շաբթուան թերթերը ի՛նչ կարեւոր լուրեր ու նորութիւններ կը պարունակէին։

* *

Տ. Խորէն Սրբազան զուարթ բնաւորութեան տէր եկեղեցական մըն էր, ու այս զուարթութիւնն ալ պահեց մինչեւ վերջը։

Մահուան գիշերին նախընթաց իրիկունը տակաւին երբ ա՛լ իր վիճակին ծանրութիւնը ակներեւ էր ու իր մահճին մօտ կը գտնուէին Առաջնորդը եւ ժողովականներէն շատեր՝ իր սխալ մէկ նստուածքը ուղղելու համար երբ ներկաները ճիգ կ'ընէին, այնպիսի կատակախօսութիւն մը ըրաւ, որ հակառակ տեղին տխրաթոյր մթնոլորտին, բոլոր ներկաները ժպտեցուց ու ոմանց քրքիջ պատճառեց։ Գ. Կ. Ո.

ՀՕՐ ՄԸ ԽՐԱՏՆԵՐԸ ԻՐ ԶԱՒԿԻՆ

Ոսկի, արծաթ չունեմ, բայց
ինչ որ ունեմ քեզի կուտամ

Տղա՛ս, այնպիսի աշխարհ մը կ'ապրիս ուր բարի խրատները իրօք աւելորդ չեն։ Ուստի ուշադրութեամբ մտիկ ըրէ ինչ որ քեզի պիտի ըսեմ։ Ամէն մէկ խօսքիս առջեւ կանգ առ ու խորհէ քիչ մը։

Ոչ ոք աղայութենէն իմաստուն է, ժամանակը եւ փորձառութիւնը միայն կրնան քեզ քիչ մը խոհեմ ընել։ Ես այս աշխարհին մէջ քեզմէ աւելի երկար ժամանակ ապրեցայ, հետեւաբար քեզմէ աւելի գիտեմ։

Ամէն փայլուն ոսկի չէ՛, սիրելի զաւակս. շատ շողշողուն բաներու իրենց փայլը կորսնցնելը, եւ շատերու ամուր կարծած գաւազաններուն կոտրիլը աչքովս տեսայ։

Ոչինչ մեծ է ինչ որ լաւ չէ, եւ ոչինչ ճիշդ է ինչ որ գոյութիւն չունի։

Ամէն բանէ առաջ ըսեմ սակայն թէ ի՛նչ է մարդը, Հոս, մարդու քով գտնուած բաները այսօր կան, բայց վաղը չես տեսներ. անոնք կորսուած են, բայց առանց մ՚ր գիտնալուն։ Մարդը իր գիտակցութիւնը ունի ու կը նմանի բարձր, հաստատուն պատի մը, որուն քովէն շուքերը կ'անցնին։ Հոս գտնուած ամէն բաները, մարդէն վար, կը կորսուին՝ օտար կամքի մը, զօրութեան մը հպատակած. մարդը ինքզինքին յանձնուած է եւ իր կեանքը ձեռքին մէջ կը բռնէ։

Եւ իրեն համար միեւնոյնը չէ թէ դէպի աջ կամ դէպի ձախ կ'երթայ։

Տղա՛ս, ինքզինքդ անարժան դատէ գէշութիւն մը ընելու։

Սիրտդ անցողական բաներու մի՛ նըւիրեր։

Ճշմարտութիւնը մեզի չի՛ դիմեր, այլ մենք պարտինք անոր դիմել։

Ինչ որ կրնաս տեսնել, տես, եւ անտեսանելիին եւ յաւիտենականին մասին Աստուծոյ խօսքին հաւատա՛։

Նախորդներուդ կրօնքին հաւատարիմ մնացիր։

Ամենէն աւելի ինքզինքէդ վախցիր, մեր ներսիդին կը բնակի դատաւոր մը որ չի սխալիր եւ որուն ձայնը մեզի համար շատ աւելի արժէք ունենալու է քան այս փոքր աշխարհը։ Աշխատէ՛, զաւակս, անոր կամքին հակառակ ոչինչ կատարելու։ Եւ ինչ որ ընելու միտք ունիս, անոր որոշումը առ։

Սիրէ միշտ նոր բաներ սորվիլ, եւ ուր որ իմաստութեան, մարդկային երջանկութեան, առաքինութեան վրայ կը խօսին, հոն բռնուածը մտիկ ըրէ։ Բայց ամէն բանի ալ մի՛ հաւատար, հապա իմացածդ դուն ինքդ կշռէ։

Եթէ մէկը քեզի իմաստութիւն սորվեցնել կ'ուզէ, մէկ մը անոր երեսը նայէ։ Եթէ ինքզինքը բա՛ն մը կը կարծէ, ըլլայ անիկա ուզածին չափ խելացի եւ համբաւաւոր, ձգէ՛ զայն եւ անկէ բառ մը իսկ իմանալ մի՛ ուզեր։ Ինչ որ մէկը չունի, չի կրնար տալ։ (*)

Խելացին այն չէ որ ամէն բան գիտնալու յաւակնոտութիւնը ունի. հապա անիկա՛ է իմաստունը որ իր տգիտութիւնը կը ճանչնայ։

Խորհէ՛ ստէպ բարի բաներու վրայ, եւ վստահ եղիր թէ ասիկա քեզի համար միշտ օգտակար է։

Ոչ մէկ կրօնք արհամարհէ, այլ քաջ գիտցիր թէ ամէն մարդ իր կրօնքը

(*) Թէեւ ասիկա մեզի չի յարմարիր, քանի որ մեր ուսուցիչներէն՝ իրենց չունեցածը կը պահանջենք։
Ա. Մ.

«ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ»Ի ԳՐԱԿԱՆ ԹԵՐԹՕՆԸ (28

Յ. Ց. ՊԱՐՈՆԵԱՆ

ՔԱՂԱՔԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՎՆԱՍՆԵՐԸ

Թ.

Մերկեր աղան հարկադրուեցաւ խնդալու պէս ընել։

—Էյ, ընկերներ, ձեր միտքը կը հասկնամ, ըսաւ պատմիչն նորեկներուն դառնալով, դուք ըսել կուզէք որ պզտիկ բրէֆա մը դարձունենք։

Մերկեր աղան կայծակնահար եղաւ։

—Եկէք նայինք, յարեց Ղուկաս աղան, նստելով սեղանին առջեւ որ սենեակին մէջտեղը դրուած էր։

Կիրակոս և Ջաքար աղաներն ընդունեցին հրաւէրն։

Ջաքար աղա գրպանէն հանեց խաղի թուղթերը։

—Մօտեցէք, Մերկեր աղա, քովերնիս եկէք, որ չնեղուիք մինակ ըսաւ Ջաքար աղան։

—Հոգ չէ, պատասխանեց Մերկեր աղան ծիծաղով մ'որ կծու էր և բարկութիւն կը յայտնէր։

Երեք բարեկամներն սկսան խաղալ և Մերկեր աղան մրափել, որովհետեւ կանուխ պառկելու սովորած էր։

—Աս ի՛նչ պիտի ըլլայ, Մերկեր աղա, կը քնանա՞ք կոր. արթնցէք, կըսէ Ղուկաս աղան։

—Չէ, չեմ քնանար կոր, սանկ... կը պատասխանէ Մերկեր աղան արթննալով և նորէն գոցելու ստիպուելով արտեւանունքն, որոց վրայ ծանրացած էր քունը։

Խաղը կը շարունակուի։

Կը շարունակուի նաեւ քունն որ Մերկեր աղային գլուխը կերերցունէ մերթ մէկէն ի մէկ դէպի անոր կուրծքն իջեցունելով գլուխն և մերթ բարձրացնելով։ Կը տանջուի Մերկեր աղան, կամք կընէ չքնանալու։ Քունը կը յաղթէ կամքին և Մերկեր աղա վերստին կը փակէ աչերը։

Աս չեղաւ Մերկեր աղա, կերկրորդէ Ղուկաս աղան միգեր մը խաղալով։ Գնա՛, եղբայր, տեղդ պառկէ՛, մենք քեզի անհանգիստ ընելու չեկանք հոս, գնա՛ հանգստացիր, մենք օտարական չենք. եթէ տեղդ չպառկիս, հիմայ կելլենք կերթանք հա, գիտցած ըլլաս։ Գիշերները նստելու սովորութիւն չունիս, ամօթ բան մը չէ ասիկայ... գնա՛, պառկէ՛ տեղդ...։

—Վնաս չունի, կըսէ Մերկեր աղան աչքերը բանալ փորձելով և չյաջողելով։

—Ինչպէս վնաս չունի... ես չեմ ուզեր որ անհանգիստ ըլլաս։ Քեզի բան մ'ալ ըսեմ, ես գացած տեղս թէ որ քիչ մը սանկ պաղ ընդունելութիւն գտնամ նէ՝ կառնեմ կը քալեմ, ես անանկ բաները սիրտս կը դնեմ, հասկըցա՞ր. անոր համար կըսեմ որ կամ գնա՛ պառկէ, կամ քիչ մը ջուր խմէ որ քունդ փախչի։

Պատասխան չընդունիր Ղուկաս աղան, վասնզի քնացած էր Մերկեր աղա որուն գլուխը մէկ մ'աջին մէկ մ'ալ ձախին երերալէն յետոյ բարձին վրայ հանգչած էր։

Ժամը մինչեւ ինն ուկէս կը խաղան երեք ընկերներն։ Յետոյ քիչ մ'ալ կը խօսին և կարթնցնեն Մերկեր աղան որ մնաք բարով ըսեն իրեն։

—Ներեցէք, Մերկեր աղա, կըսէ նախ Ղուկաս աղան, այս գիշեր ձեզի անհանգիստ ըրինք քիչ մը։

—Որչափ որ նեղութիւն տուինք նէ՝ ներեցէք, կերկրորդէ Ջաքար աղան։

—Մեզի համար քնատ մնացիք, կերրորդէ Կիրակոս աղան.

—Անհանգիստ չեղայ, կը պատասխանէ Մերկեր աղան։

—Մէյմէկ խահուէ խմենք պիտի ըսէի, բայց ժամանակն ուշ է, կըսէ Ղուկաս աղան։

—Այո՛, այո՛, ուշ է, երթանք կը պատասխանեն ընկերները։

—Երթանք կը կրկնէ Ղուկաս աղան, և ընկերներուն դառնալով, խօսք կուտա՞ք վաղը գիշեր հոս գալու որ ձեզի քատայիֆ մը չինեմ։

Մերկեր աղան կայծակնահար կըլլայ երկրորդ անգամ։

—Մերկեր աղան ալ կամաց կամաց կը վարժեցնենք գիշերները նստելու։ Այո՛, այո՛, վաղը խորհինք ու բան մ'ընենք գիշերը։ Բայց Մերկեր աղա մենք լապտեր չունինք... կարծեմ կանձրեւէ կոր, հովանոց ալ չունինք... լապտերնիս ալ չհագայ... տեսա՞ր մի հիմա ըրածս։

—Մերկեր աղայէն առ այս գիշեր ու վաղը տուր, կըսեն ընկերները։

—Ուրիշ ճար չկայ։

Մերկեր աղան կը մատակարարէ Ղուկաս աղային ինչ որ պէտք էր անոր անձրեւէն պաշտպանուելու համար։ Ղուկաս աղան շնորհակալութիւն կը յայտնէ և կիմացնէ միանգամայն թէ Մերկեր աղային սիրոյն համար յանձնառու պիտի ըլլայ հետեւեալ գիշերը կանուխ Մերկեր աղային տունն երթալ եւ քատայիֆ մը եփել։

Վերջապէս կը մեկնին հիւրերն եւ Մերկեր աղան աւուր պատշաճի հայհոյութիւններն ընելով դուռը կը կղպէ, ճրագներն կը մարէ եւ պառկելու սենեակը կը մտնէ ինքնիրեն խօսելով բարձրաձայն. «Աս ալ գլխիս եկած չէր, աս ալ տեսանք, այսչափ անկրթութիւն, այսչափ աներեսութիւն ոչ տեսած ունէի ոչ լսած, տասներկու ժամ անհանգիստ եղիր որպէս զի աղաները զուարճանան, ոտքս կոտրէր ու դուռը չնստէի, վաղն իրիկուն ալ գայ պիտի ու քատայիֆ պիտի եփէ եղեր, դուռը բանամ նէ ներս կուգայ։ Անհոգ, անհոգ, անհոգ մարդ...»

(Շարունակելի)

այնչափ կը սիրէ, որչափ դուն քուկդ։

Ծնողութեան՝ բոլոր ուժովդ փափաքէ, ատոր համար հոգ չէ թէ ատեն քեզ։

Առանց չորս կողմդ նայելու միշտ բարիք գործէ և հոգ մի՛ ըներ թէ ասկէ ինչ պիտի ելլէ։

Տեսակ մը բան միայն ուզէ, և այն ալ ամբողջ սրտովդ։

Հոգ տար մարմնոյդ, բայց ոչ այնպէս որպէս թէ հոգիդ եղած ըլլար։

Քենէ մեծերուն հնազանդէ՛։

Ամէնուն հանդէպ արդար եղիր։

Ոչ մէկը չողոքորթէ, և ինքզինքդ ալ չողոքորթել մի՛ տար։

Ամէն ոք իր աստիճանին համեմատ պատուէ, և ձգէ՛ որ ան ինքնիրենը մնայ, եթէ ատոր արժանի չէ։

Զգուշացիր պարտք ունենալէ, բայց այնպէս մը վարուէ՛, որպէս թէ ամէնքն ալ պարտատէրերդ ըլլային։

Մի՛ ուզեր միշտ առատաձեռն ըլլալ, բայց միշտ ուղղամիտ եղիր։

Ընդհանրապէս պէտք է ալեւորները պատուել. ականջ մի՛ կախեր, սակայն, երբ անոնք՝ հակառակ իրենց ճերմակ մազերուն՝ անպիտան մնացած են։

Սիրով օգնէ՛ և տուր կարողութեանդ չափ։ Ատոր համար մեծամիտ մի՛ ըլլար սակայն։

Մի՛ ըսեր միշտ ինչ որ գիտես, բայց ըսածդ միշտ գիտցի՛ր։

Ջանա՛ միշտ ինքնուրոյն մնալ, ուրիշէ մը կախում մի՛ ունենար։

Մի՛ նստիր այն տեղը ուր ծաղրողներ կը գտնուին, որովհետեւ անոնք ամենէն խղճալի արարածներն են։

Երեւոյթո՛վ աստուածավախ մի՛ ըլլար. այլ ճշմարտապէս Աստուծոյ հետեւող մը եղիր։ Եւ ճշմարիտ աստուածավախներն ալ յարգէ՛ և անոնց մօտեցի՛ր։

Ըրէ ամէն ինչ որ վարձքի արժանի է, բայց վարձքը մի՛ փնտռեր։

Մտքիդ մէջ միշտ և միմիայն բարի խորհուրդներ ունեցի՛ր։

Վերջապէս այս աշխարհէն մի՛ մեկնիր, առանց մարդկութեան հանդէպ ունեցած պարտականութիւններդ կատարած ըլլալու։

Ա. ՄԻՍՔՃԵԱՆ

(Թարգմ. Գերմ.)

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՎԵՆԵԶՈՒԷԼԼԱՅԻ ԽՆԴՐՈՅՆ ԿԱՐԳԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ ընդհանուր գոհունակութեամբ ընդունուեցաւ ամէն կողմէ։ Անգլիացիներուն գոհունակութիւնը կրկնապատիկ է, մանաւանդ անոր համար որ վերջապէս կ'ազատին Գերմանիոյ հետ համաձայնութեամբ գործելու հարկէն։ «Կլօպ» կ'ըսէ թէ «Անգլիոյ արտաքին քաղաքականութիւնը ոչ մէկ ատեն այնքան անհամաձայն գտնուած էր բրիտանական զգացումներուն, որքան ներկայ ժամանակիս մէջ, անգլեւգերման համաձայնութեան մը կնքման հետեւանքով»։ Միւս կողմէ «Սէնդ-Ջէյմս-Կազէթ»՝ պահպանողական թերթ մը՝ կ'ըսէ թէ անգլիական կառավարութիւնը մեծ սխալ մը գործեց Գերմանիոյ միանալով։ «Զվերսկիէ՛նք» կ'եզրակացնէ նոյն թերթը։ «Բէլ-Մէլ-Կազէթ» կ'ըսէ թէ Անգլիոյ և Գերմանիոյ նպատակակէտները միեւնոյնը չէին։ «Գերման միջամտութեան բուն նպատակն էր հակառակութիւնը Մընրոէի վարդապետութեան դէմ. հակառակութիւն մը, զոր վարչապետ Պ. Պալֆուր մերժեց յանուն անգլ. երկրին։ «Իվնինկ Սթանտարտ»ի նայելով, «Անգլիոյ հանրային կարծիքը մեծ սփոփանք մը պիտի զգայ, տեսնելով որ բրիտանական կառավարութիւնը կրցած է ելլել վտանգաւոր կացութեան մը մէջէն։» Ուրիշ շատ մը անգլ. թերթեր ալ նոյն ոճով կը խօսին, և նորէն կը քննադատեն նախարարութիւնը, որ այս գործին մէջ նետուեցաւ, հակառակ հանրային կարծիքին և ժողովրդեան փափաքին։

Անգլ. թերթերու այս դիտողութիւնները միակն է որ հաճելի չթուին գերման թերթերուն։ Այս վերջիններն ալ շատ գոհ են սակայն խնդրոյն վերջանալէն։ «Քէօլնիշէ Զայթունկ» կ'ըսէ. «Կրնայ ընդհանուր առմամբ ըսուիլ թէ գերման ժողովուրդը ուրախ է, լուծում գտնելուն համար այնպիսի խնդիր մը, որ մէկ քանի տեսակէտներով քաղաքական ծանր հանգամանք մը ունենալ կը թուէր, մինչ իրապէս խնդիրը սեղանաւորական գործ մըն էր պարզապէս։» Գերման թերթերը յոյս կը յայտնեն որ Վենեզուէլլայի պաշարումը և ձեռք բերուած այս արդիւնքը դաս մը պիտի ըլլան նոյն ամերիկեան հանրապետութեան։ Բայց, կ'ըսեն նոյն թերթերը, պէտք չէ ենթադրել որ Վենեզուէլեան վէճը կատարելապէս վերջացած ըլլայ։ Խնդիր է գիտնալ թէ կարելի պիտի ըլլա՞յ մնայուն կերպով Վենեզուէլեան նաւահանգիստներու հասոյթները տէրութեանց պահանջներուն յատկացնել տեւականապէս։ Կարելի է որ եւրոպական մէկ քանի թնդանօթակիրներու ներկայութիւնը անհրաժեշտ պիտի ըլլայ, պաշտպանելու համար հասոյթներու գանձման հոգը ունեցող պաշտօնեաները։ «Լօքալ Անձայկէր» կը շնորհաւորէ Գերման կառավարութիւնը՝ այն ճարպիկութեան համար որով կրցաւ իր ձեռնարկին մէջ իրեն ընկերակից առնել Անգլիան և Իտալիան։

—Երբ Պ. Քարնէկի, հանրածանօթ միլիոնատէրը, իմացաւ թէ Գերմանիա 65000 անգլ. ոսկի կը պահանջէ Վենեզուէլլայէն, փետր. 12ին լուր ղրկեց Պ. Պօուէնի թէ պատրաստ է անմիջապէս իր տրամադրութեան տակ դնել պէտք եղած գումարը, եթէ Վենեզուէլլա կ'ուզէ։ Պ. Պօուէն շնորհակալութեամբ մերժեր է միլիոնատէրին առաջարկը։

—Երեք տէրութիւններու դաշնագիրները գրեթէ յարեւնման են. միայն տարբերութիւն մը կայ ի նպաստ Գերմանիոյ։ Անգլիա կանխիկ ստացած է 5500 անգլ. ոսկի, դաշնագրին ստորագրուելէն առաջ։ Գերմանիա և Իտալիա ալ 5500ական ոսկի պիտի ստանան։ Բայց Գերմանիոյ մասին այս գումարը առաջին մասնավճարն է իր 65000 Անգլ. ոսկիի «առաջնակարգ» պահանջին։ Գերմանիա առաջին մասնավճարը ընդունելէ վերջը, հաւանեն է որ մնացածը հինգ ամսավճարներով հատուցուի։ Այս առաջին վճարումները՝ իբրեւ հատուցում պահանջուած են տէրութիւններու հպատակներուն կրած վնասներուն, և ո և է առնչութիւն չունին բուն առնելիքներուն հետ։ Երեք տէրութիւններու միւս բոլոր պահանջումները խնդիրը Քարաքաս գումարուելիք անշատ խառն յանձնաժողովներու պիտի յանձնուի։ Այս յանձնաժողովներուն մէջ մէյմէկ ներկայացուցիչ պիտի ունենան տէրութիւնները և Վենեզուէլլա. Նախագահ Րուզվէլդ ալ իրաւարար մը պիտի նշանակէ, երբ անհամաձայնութիւն ծագի։ Այս միւս առնելիքներուն կարգադրութեան համար, Բորթօ-Քապէլլոյի և Լա Կուայրայի մաքսային հասոյթներուն 30%ը յառաջիկայ մարտ 1էն սկսեալ ամիս Քարաքասի անգլիական պանքային գործակալին պիտի յանձնուի, և անոր քով պիտի մնայ, մինչեւ որ վճռուի թէ արդեօք Վենեզուէլլայէն պահանջ ունեցող բոլո՞ր ազգերուն մէջ ալ պիտի բաժնուի, թէ երեք տէրութիւնները նախապատուութեան իրաւունք պիտի ունենան։ Այս խնդիրն է որ Լա Հէյի ատեանին պիտի յանձնուի. անոր առջեւ ներկայանալու իրաւունք պիտի ունենան բոլոր պահանջատէր ազգերու ներկայացուցիչները։

Պ. ՉԷՄՊՐԼԷՆ կը շարունակէ իր ճամբորդութիւնը Հարաւ. Ափրիկէի մէջ, հետզհետէ մօտենալով Պէչուանալանդի։ Անցեալ շաբաթ օրը պահ մը կանգ առեր է Միտըլպուրկի մէջ, ուր ուղերձ մը մատուցուեր է իրեն՝ քաղաքին բնակիչներուն և քաղաքապետութեան կողմէ։ Միտըլպուրկ էապէս Հօլանտական քաղաք մըն է, և ուղերձին մէջ որ, այնքան ջերմագին ոճով չէր գրուած, բաւական սեպուած է բարի գալուստ մաղթել Պ. Չէմպրլէնի, և յոյս յայտնել որ իր Հարաւ. Ափրիկէ այցելութիւնը պիտի կարենայ աւելի սեղմ կապերով միացնելու ծառայել Հարաւ. Ափրիկէի ժողովուրդները։ Քաղաքապետական խորհրդոյ նախագահ Պ. Վալ, որ միեւնոյն ատեն քարտուղարն է Աֆրիքանտըրներու միութեան, բարի գալստի ճառ մը արտասանեց, որուն մէջ ըսաւ ի մէջ այլոց թէ իրենք գործով պիտի ցուցնեն իրենց հաւատարմութիւնը Անգլիոյ հանդէպ։ «Հարաւ. Ափրիկէի մէջ երկու ժողովուրդներուն համար ալ բաւական տեղ կայ, յարեց Պ. Վալ։ Անոնք հիմայ մէկ դրօշ մը, մէկ երկիր մը, մէկ պետ մը ունին, և կը յուսամ որ հեռու չէ այն ժամանակը, երբ մէկ ժողովուրդ մը պիտի գտնուի հոն։» Պ. Վալ եզրակացուց, յոյս յայտնելով թէ Պ. Չէմպրլէն ապագայ այցելութեան մը միջոցին փոխադարձ անվստահութիւնը անհետացած, և իր սերմանած սերմերը ուռճացած պիտի տեսնէ։

Պ. Չէմպրլէն համակիր ծափերու մէջ խօսք առնելով պատասխանեց այդ ճառին, յոյս յայտնելով թէ պիտի կըրնայ համաձայնութիւն գոյացնել իր հանդպած այն մարդոց միջեւ, որոնք զանազան կարծիքներու կը հետեւէին։ «Երկու ցեղերուն միջեւ կատարեալ համաձայնութիւն այն ատեն միայն կըրնայ գոյանալ, երբ փոխադարձ անվստահութիւնը դադրի։» Պ. Չէմպրլէն կը յանդիմանէ Հօլանտացիները թէ չափէն աւելի կը մտածեն իրենց գիւղին վրայ, և կը մոռնան թէ մաս կը կազմեն աշխարհի ամենամեծ կայսրութեան։ Գաղթային նախարարը բաղձանք յայտնեց որ ոչ միայն անոնք ընդունին ներկայ կացութենէն ձեռք բերուելիք օգուտները, այլ և ստանձնեն այդ կացութեան պարտականութիւններն և յանձնառութիւնները։

Պ. ՄԱՆԹԱՇՈՖԻ Պաթումի նաւթահորերուն մէջ վերջերս պատահած հրդեհէն 800 հազար րուպլիի վնաս մը առաջ եկած է։ Գործարանը «Ռոսիա» ընկերութեան ապահովագրուած էր. այս պատճառաւ հրդեհը մարելէն անմիջապէս ետքը շինութեան սկսուեր է. որ մինչեւ մէկ ամիս կ'աւարտի։

ՀՍԿԱՅ ԽԱԲԵԲԱՅՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

200,000 ՈՍԿԻԻ ԿՈՐՈՒՍՏ ՄԸ

Նիւ-Եորքէն հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ ապշեցուցիչ յայտնութիւններ երեւան հանուեր են հսկայ խաբեբայութեան մը մասին, որուն հետեւանքով Նիւ-Եորքի 8 ապահովագրական ընկերութիւններ 200,000 անգլ. ոսկիէն աւելի գումար մը կորսնցուցած են։

Խաբեբայութիւնը գործուած է վերջին տասը տարուան միջոցին, Իտալացի խաբեբաներու խմբակի մը կողմէ։ Խմբակին պետերն են Թրէքանի անուն մեռելաթաղ մը և Քարինօ սափրիչը, որոնք ձերբակալուած են։ Երկու բըժիշկներ ալ, Մուչչի և Լօվիտա, ձերբակալուեր, բայց վերջէն երաշխաւորութեամբ ազատ արձակուեր են։ Ուրիշ կարգ մը մարդիկ ալ ձերբակալուած են։ Ասոնցմէ մէկը չորեքշաբթի օրը հարցաքննուելով, ամէն բան խոստովաներ է։

Խաբեբաներու այս խմբակը, որ ճարտարութեան կողմէ վար չի մնար Իւմպէռներէն, կեանքի ապահովագրական ընկերութիւնները կը խաբէ եղեր, ծեր և հիւանդոտ մարդիկ ժողվելով։ Հաւաքուած մարդիկը, սովորաբար Իտալացիներ էին, և խաբեբաները անոնց անունով զանազան ընկերութիւններու կը դիմէին, ապահովագրերու վճարման համար։ Խմբակը ամէն տարի քսանէ հարիւրաւոր քաջառողջ այրեր և կիներ կը գործածէր, բուն ապահովագրուած անձերուն տեղ։ Ասոնք կը ներկայանային ապահովագրական ընկերութիւններու գործակալներուն կողմէ, կը քննուէին բժիշկներէն, որոնց ներկայացուցած տեղեկագիրները այնչափ նըպաստաւոր էին որ ապահովագիրը միշտ կը տրուէին։ Այսպէս խարդախօրէն ապահովագրուած անձը մեռնելուն, ապահովագրուած գումարը կը գանձուէր և խմբակին միջեւ կը բաժնուէր։ Այս կերպով հարիւրաւոր անձեր կ'ապահովագրուէին, 200էն 4000 անգլ. ոսկիի։

Քարինօ երկար ատեն մեծ բարերար մը ճանչցուած էր աղքատ Իտալացիներուն մէջ։ Մարդը եռանդով հիւանդոտ և զառամած այրեր և կիներ կը փնտռէր և գաղտնի կ'ապահովագրէր։ Զանոնք չէր խնայեր անոնց վերջին վայրկեանները հաճելի ընելու համար, և ճոխ յուղարկաւորութիւններ կատարել կուտար իրենց համար, Թրէքանիի ձեռքով։

Այս պայմաններուն մէջ դժուարութիւն չէր քաշեր համոզելու հանգուցեալին ազգականները, որ խուսափողական պատասխաններ տան, եթէ ապահովագրական գործակալներ զիրենք հարցափորձելու գային։ Քարինօ հարիւրաւոր օգնականներ կը գործածէր իբրեւ կեղծ սգաւորներ և սուտ երդում ընողներ։

Այս խոստովանութիւնները ընող մարդը կը յայտարարէ թէ բժիշկներն ալ մաս ունէին այս խաբեբայութեան մէջ, և վկայագիրներով կը հաստատէին թէ իրենք ներկայ գտնուած էին ապահովագրուած անձերու վերջին վայրկեաններուն. այս կերպով կարելի կ'ըլլար ապահովագրուած գումարը գանձել։ Կեղծ ապահովագրուածներէն իւրաքանչիւրը երկու ոսկի կը ստանար իր ծառայութեան համար. բժիշկներն ալ 10էն մինչեւ 40 ոսկի կ'առնէին, իսկ նօտարները երկու ոսկի։ Մեռած անձերուն ընտանիքներն ալ սովորաբար պզտիկ գումար մը կը ստանային։

Հարիւրաւոր դիակներ թաղուած էին Բէլվըրի գերեզմանատունը և ուրիշ տեղեր։ Թերեւս հարկ տեսնուի կարգ մը գերեզմաններ բանալ, իրողութիւնը հաստատելու համար։ Խաբեբաներու խմբակը ժամանակ մը այնչափ յանդուգն դարձեր է, որ ապահովագիրներ գանձեր է նոյն իսկ մահ չպատահած ատեն։ Օր մը մեղրամոմէ մարդ մը թաղուեր է, մինչ Իտալացի մըն ալ, որ մեռած կարծուած էր, յուղարկաւորութեան ներկայ գտնուեր է իբրեւ սգաւոր։ Այս ամենէն վերջը 4000 անգլ. ոսկի գանձուեր է զանազան ապահովագրական ընկերութիւններէ։

Խարդախութիւնը դեռ վերջերս երեւան հանուեցաւ կարգ մը ապահովագրական ընկերութիւններու կողմէ։ Ասոնք Թրամպալինոս անուն 45 տարեկան քաջողջ իտալացի մը ապահովագրած էին, որուն համար շատ չանցած լուր տրուեցաւ թէ յանկարծամահ եղեր է։ Խոշոր գումար մը վճարուած էր. ընկերութիւնները կասկած մը ունեցան, քննութիւն բացին եւ գերեզմանը բանալ տալով, Թրամպալինոսի տեղ, 70 տարեկան մարդու մը դիակը գտան։ Խնդիրը ոստիկանութեան հաղորդուելով ձերբակալութիւնները սկսան, եւ վերջապէս այս օրերս յայտնուեցաւ ամէն բան։

ՎԵՑ ՇՈԳԵՆԱՒԻ ԸՆԿՂՄԱՆ

Մատակասքարէն Մարսիլիա հասած շոգենաւ մը լուր կուտայ թէ Ցունվարին աղետալի թայֆուն մը պատահեր է Մատակասքարի մէջ, որուն հետեւանքով շատ մը նաւաբեկութիւններ անդի ունեցեր եւ բազմաթիւ անձեր կորսուեր են։

Շատ մը նաւաստիներ դէպի ցամաք լողալ փորձած ատեննին, շնաձուկերու կողմէ բռնուեր են։ Ընկղմածներուն մէջ կան վեց շոգենաւեր, «Մաթիլտա», «Միւռէ», «Պրազիլ», «Էսբէրանսա», «Միէյվըրիթ» և «Թանժօան»։ Թայֆունը մեծ աւեր գործեր է նաև ցամաքի վրայ, եւ բազմաթիւ անձեր մեռեր են։

"ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ,,Ի ՕՐԱՑՈՅՑԸ
1903

1320 ՏՃԿ.	ՕՐ ՓԵՏՐՈՒԱՐ 7	1903 ԼՏՑ.
Ջիլ-կատէ 22	ՈՒՐԲԱԹ, Պահք։ Ցայսմ. Մեհեկան Տճ. Ճէմրէի Էվվէլ պէհավա, որ է օր իջանելոյ ջերմութեան արեւու յօդս։	Փետր. 20
ԱՒ.ՍՕՐ 6.40		ԱՒ.ՍՕՐ 6.16

Ի Յունն ժամ 3. ր. 53

Տճ. Պաւրճի Հութ

ՊԱՏՄԱԿԱՆ.— 1771 փետրվ. 7ին կ'այրի Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցին, որ հիմնուած էր 1391ին եւ 1733ին վերստին շինուած հիմէն։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻ ԼՈՒՐԵՐ

Պ. Ի. ԺԱՄՀԱՐԵԱՆԻ ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏԸ

Մարաշէն վայելուչ հանդէսի մը նկարագրութիւնը հասած է Պատրիարքարան։ Ինչպէս կը յիշուի, հանգուցեալ Պ. Իսահակ Ժամհարեանցի բարերարութեամբ և նպաստով կը պահպանուի նոյն քաղաքին որբանոցը, որուն մէջ 100է աւելի անօթ տղաքներ ուսում և կրթութիւն կ'առնեն ու կը պատսպարուին։ Հանգուցեալը, հաշուագէտ ու տնտեսագէտ մարդ, իր դրամատան գործերուն նման կը հոգար նաեւ այդ Հաստատութիւնն ալ, ժամանակին ղրկելով յատկացեալ նպաստը, նուիրելով մինչեւ իսկ այդ տղոց մըրգեղէնը են.։ Այս հոգածութիւնը այնքան խորին տպաւորութիւն ըրած է այդ Հաստատութեան մէջ խնամք և հոգածութիւն վայելողներու և ժողովրդեան վրայ, որ Ս. Մննդեան Միւռոնօրհնէքի օրը Հոգեհանգստեան պաշտօն կատարուեր է Մարաշի եկեղեցւոյն մէջ։ Այս հանդէսին նկարագրութենէն որոշապէս կը հասկցուի որ գաւառներու մէջ ալ կան վայելչութեան, պատշաճութեան վրայ ճաշակ և յարմարութիւն ունեցող անձեր։ Դեռ երէկ հրատարակեցինք մեր Եգիպտոյ Թղթակիցին նամակը, որուն մէջ այնքան գեղեցիկ կերպով նըկարագրուած էր Մխիթարեան Սրբազանի յուղարկաւորութեան հանդէսը։ Տարակոյս չկայ որ հանդէսին ներկայ գտնուող օտարազգիներն ալ լաւ տպաւորութեան մը տակ մնացած են, տեսնելով որ Հայ Եկեղեցին գիտէ այնքան յարմար և պատշաճ հանդէսներ կատարել, մանաւանդ երբ կարգը կուգայ պատուելու իրեն համար աշխատողներու յիշատակը։ Ժամհարեանի հոգեհանգիստն ալ շատ վայելուչ կերպով կարգադրուած հանդէսներէն մէկն է. քաղաքին Հայոց գրեթէ ամբողջութիւնը ներկայ գտնուեր են Ս. Սարգիս եկեղեցւոյ մէջ, ուր բոլոր սաները՝ թեւերնին սեւ ժապաւէններ կապուած՝ կանգներ են դասին մէջ։ Եկեղեցւոյ Խաչկալին և ջահերուն վրայ սեւ ժապաւէններ կապուեր են։ Աշակերտներէն մէկը Թուրքերէն և միւսը հայերէն երկու դամբանական արտասաներ են, բացատրելով իրենց կրած կորուստին մեծութիւնը։ Պատարագի միջոցին՝ ժողովուրդը խորին մտամփոփութեամբ և տխրութեամբ ունկնդիր եղեր է և ապա սկսեր է հոգեհանգիստը։ Հոգեհանգստեան միջոցին ալ դամբանական խօսեր է Մարաշի Առաջն. Տեղապահը, և բացատրեր է թէ շատ զգալի է կորուստը անոնց համար որոնք ուղղակի տեսած և վայելած են բարերարութիւնը հանգուցելոյն։ Ի վերջոյ մաղթանքներ ըրեր է հանգուցելոյն հոգւոյն, և բարեմաղթութիւններ ըրեր է Ժամհարեան եղբայրներու համար։ Սաները խորապէս զգածուած՝ արտասուեր են նոյն միջոցին։ Այս հոգեհանգիստէն յետոյ հոգեճաշ տրուեր է որբանոցին մէջ, ուր կրկնուեր են ցաւակցական արտայայտութիւնները։ Երախտագիտական այս սրտաբուխ և անկեղծ արտայայտութիւնը իրաւունք կուտայ մեզի հաւատալու թէ՝ անպակաս պիտի ըլլայ Ժամհարեան եղբարց պաշտպանութիւնը և խնամքը այս Հաստատութեան վրայ։

ԽԱՍՔԵՕՅԻ Որբանոցին խնամակալութեան տիկինները, որոնք նոյն Հաստատութեան առօրեայ մատակարարութենէն դուրս, կը փափաքին Հաստատութեան ընդհանուր ուղղութիւնը բարւոք վիճակի մը մէջ դնել, գրով մը փափաք յայտնած են Ս. Պատրիարքին՝ մօտերս նիստ գումարել Ն. Սրբազնութեան նախագահութեան ներքեւ։ Ս. Պատրիարքը ընդուներ է այդ առաջարկը, և յառաջիկայ շաբթուան վերջերը գումարուելու կարգադրութիւն ըրեր է։

ՍԻԼԻՍԹՐԷԷՆ 210 ֆր. ղրկուած է Պատրիարքարան՝ գաւառական արհեստանոցներու համար «Ցիսուս Մանուկ»ի նուէր անունով։

ԽԱՐԲԵՐԴԻ առաջնորդական ընտրելեաց ցանկը և ընտրութեան հրահանգը հասած ըլլալով, որոշուեր է յառաջիկայ մեծ պահոց մէջ կատարել առաջնորդական ընտրութիւնը։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ գործերուն նկատմամբ հատուած մը հրատարակուած է երէկուան «Բիւզանդիոն»ի մէջ, ուրկէ կը հասկցուի թէ քանի որ Անոյշեան Ծ. Վ. լուսարարապետ ընտրուեցաւ և գործօն դեր մը պիտի ստանձնէ վանքին մէջ, Եւմորից տեսուչ Տ. Ղեւոնդ Վ. պիտի հրաժարի իր պաշտօնէն և իր ունեցած դրամներով պիտի ապրի, և միւս կողմէ Տ. Գէորգ եպսկ. ալ հաւանականաբար Իզմիր երթայ իբրեւ առաջնորդ, կամ իբրեւ հոգեւոր հովիւ Ռումանիոյ։ Ասոր իբրեւ պատճառ ցոյց կը տրուի այն պարագան որ երկու եկեղեցականներն ալ գաղափարակից չեն Անոյշեան Վ.ի։

Եւմորից տեսչին խորհուրդները մեզի ծանօթ չեն, բայց Երուսաղէմատան ու Պատրիարքարանի շրջանակներու մէջ ոեւէ տեղեկութիւն չկայ Տ. Գէորգ Եպիսկ.ի տարբեր պաշտօն առնելու տրամադրութեան մասին. ուրիշ խնդիր է որ ինք իբրեւ այցելու հովիւ ժամանակ մը Ռումանիա կ'երթայ, ինչպէս պատահած է անցեալին մէջ ալ։ Եւ ինչ պատճառ կամ երկիւղ կայ որ տակաւին Անոյշեան Վ. ճամբայ չելած, այս կողմերէն այս կերպ պատրաստութիւններ տեսնուին. ո՞վ ըսաւ թէ ամէն իրաւունք եւ ազդեցութիւն լուսարարապետին ձեռքն է։ Վանքին մէջ Պատրիարք, Տնօրէն Ժողով, Միաբանական Ժողով չկա՞յ։ Կանոնագրին տրամադրութեան համաձայն ընտրութիւն մը կատարուեցաւ, եւ մեծամասնութեան քուէն շահողը լուսարարապետ հռչակուեցաւ։ Ընտրեալն ալ այնքան հեռաւոր տեղ մըն է որ նամակն իսկ 22 օրէն կը հասնի, այդքան հեռաւորութենէ ի՞նչ ազդեցութիւն կրնար բանեցընել։ Այս պայմաններուն մէջ, կ'երեւայ որ յանձին Անոյշեանի ընտրութիւնը կատարուած է միայն այն պատճառով որ աւելի արժանաւորը չկայ վանքին մէջ. հետեւաբար միաբաններէ ոմանք դժգոհելու ի՞նչ պատճառ կրնան ունենալ, քանի որ արժանաւորը հասցնելու հոգ չեն տարեր, փոյթ չեն ունեցեր։ Ուստի ոեւէ պատճառ չկայ այս տեսակ զրոյցներու ականջ կախելու, քանի որ միաբանութեան մը գործերը քմահաճոյքներով չեն կառավարուիր, այլ գծուած կանոններով եւ օրէնքներով, որոնց կէտ առ կէտ յարգուելուն և գործադրուելուն առաջին ապացոյցը տուած է Անոյշեան Վ., երթալով հոն ուր ու կոչած է զինք միաբանութիւնը, Հնդկաստան, Պարսկաստան, առանց հարցնելու թէ ինչու իրմէ՞ն ուզուած արդիւնք

ՓՕԱՎԻԼ ՏԸ ՄՕՆԹԷՓԷՆ

Միւռոնը

ԺԶ.

Սիմիսօն, վճռապէս միտքը դրած՝ ամէն բան ըսելու իր մօրը, ուղղակի մօրը յարկաբաժինը անցաւ և գնաց այն սենեակը՝ ուր կը գտնուէր իր մայրը։

Շքեղօրէն զարդարուած սենեակ մըն էր ան, պատկերներով և դքսական ընտանիքին պատկանող մեռած կամ ողջ մարդոց կենդանագիրներով շրջապատուած։

Կրակը կը վառէր վառարանին մէջ։

Այդ վառարանին մօտ, լայն թիկնաթոռի մը խորը, դքսուհին նստած կամ աւելի ճիշդ տարածուած էր բարձիկներու վրայ։

Լամբարին լոյսին տակ, և դքսուհիին մօտը, ուրիշ աթոռի մը վրայ նստած էր պառաւ օրիորդ մը, ազազուն կազմով ու տգեղ, որ բարձր ձայնով իր տիրուհիին թերթերը կը կարդար։

Սիմիսօնի սենեակէն ներս մտնելու պահուն և տիկին տը լա Թուր-Վօտիէօ մէկ նշանին վրայ, դքսուհիին անձնական սպասուհին դուրս ելաւ, հետը մէկտեղ տանելով թերթերը։

Դքսուհին անփութօրէն ձեռքը իր տղուն տուաւ, ըսելով.

—Բարի եկար սիրելի տղաս, ըսէ նայիմ ինչ բանի կը պարտիմ քու այս այցելութիւնդ, որ զիս կ'ուրախացնէ։

—Մա՛յր, պատասխանեց Սիմիսօն՝ համբուրելէ ետքը իր մօրը ձեռքը, ձեզի հետ երկարօրէն տեսակցիլ կ'ուզեմ։

—Երկարօրէ՞ն, ըսէ՛ նայինք ինչ...

—Այո՛, շատ մը ծանրակշիռ բաներու վրայ պիտի խօսիմ, բարի մայրս, և ատոր համար կոչում կ'ընեմ նախ և առաջ ձեր բոլոր մայրական գորովին ու ներողամտութեանը։

—Իմ գորովի՞ս, չե՞ս գիտեր ուրեմն թէ իմ գորովս ո՛ր աստիճանի կը հասնի քեզի նկատմամբ, թէ ո՛րքան անհուն է ա՛ն, ո՛րքան ջերմագին... Գալով իմ ներողամտութեանս, մինչեւ քու այս տարիքդ ինէ խիստ յանդիմանութիւն մը լսա՞ծ ես, և քեզի հանդէպ ո՛ և է աններող վարմունքի մը մէջ գտնուա՞ծ եմ։

—Պիտի կրնայի՞ք սակայն այդ աղուոր խօսքերը կրկնել նորէն, եթէ հիմա խօսելու ըլլամ ձեզի։

—Ուրեմն այդչափ ծանր բաներո՞ւ վրայ պիտի խօսիս ...

—Այո՛, մայր։

—Բայց ինծի մտահոգութեան մէջ կը ձգես, ըսէ՛ նայիմ, տղա՛ս, ինչ բանի վրայ է խօսքդ։

—Ամուսնութեան մը վրայ... մրմնջեց Սիմիսօն, ներքին բուռն յուզումով մը։

Դքսուհին ցնցուեցաւ...

—Ամուսնութի՞ւն մը, կրկնեց... ամուսնութի՞ւն...

Սիմիսօն հաստատական պատասխան տուաւ։

Տիկին տը լա Թուր-Վօտիէօ խօսք առաւ նորէն։

—Քեզի՞ համար է այդ ամուսնութիւնը։

—Այո՛, մայր, կուգամ խնդրել ձենէ որ հարս ընդունիք այն աղջիկը՝ զոր ինծի կին ընտրեցի։

—Կը կարծեմ թէ կ'երազեմ, — աղաղակեց դքսուհին, դէմքը ուրախութենէն ճառագայթելով ինչ պարապ տեղը զիս կը վախցնես, կարծեցի որ գէշ լուր մը պիտի տաս ինծի, և ասիկա հաւասիկ ընդհակառակն դուն ինծի մէկէն ի մէկ ամենէն մեծ ուրախութիւնը կը պատճառես... կը խնդրես ինէ որ հարս ընդունիմ այն աղջիկը՝ զոր քեզի կին ընտրած ես... Այո՛, անտարակոյս, պիտի ընդունիմ զայն սիրով և ուրախութեամբ։ Շատ աղէկ գիտեմ որ դուն քեզի և մեզի արժանի աղջիկ մը միայն կ'ընտրես իբր կին... Շատ, շա՛տ ուրախ եմ, սիրելի տղաս։

—Մա՛յր, — կակազեց Սիմիսօն խուլ ձայնով մը — ա՛յդքան մի՛ ուրախանա՛ք։

Այս խօսքերը, և մանաւանդ անոնց ըսուելու եղանակը պաղ սարսուռ մը անցուցին ծերունի կնոջ երակներուն մէջէն։

Սիմիսօնի Լաւթէրի հետ ունեցած յարաբերութենէն ի վեր առաջին անգամ էր որ տիկին տը լա Թուր-Վօտիէօ իր տղուն հետ դէմ առ դէմ կուգար։

Այս պատճառաւ ցաւագին տպաւորութիւն մը ունեցաւ անոր դէմքին այլափոխութիւնը տեսնելով։

Եւ որովհետեւ երիտասարդ դուքսը լուռ կը մնար, իր մայրը խօսք առաւ, երկու ձեռքերը անոր ուղղելով.

—Ըսէ՛ նայիմ, տղաս, ինծի մտանջութեան մէջ մի՛ ձգեր, ամէն բան ըսէ ինծի... Այն կի՞նը՝ զոր կը սիրես դուն, այն կի՞նը՝ զոր ընտրած ես... ո՞վ է...

—Խարտեաշ գեղուհի մըն է զոր չորս ամիսէ ի վեր...

—Չորս ամիսէ ի վեր կը սիրե՞ս զայն...

(Շարունակելի)

և ծառայութիւն ունեցող միաբաններ գիրք, ալլգնցութիւն և դրամ չունին և ինք այլիւրի մէկ կողմէն միւս կողմը դիրի վանքին պէտքին և օգտին համար։ Տարակոյս չկայ որ այս օրինապահ ոգւով պիտի վարէ նաև իր այդ պաշտօնն ալ, և մենք չենք ուզեր ամբաստանել Երուսաղէմի միաբանութեան որ և է մէկ անդամը, ըսելով որ' կանոնները կէտ առ կէտ գործադրութենէն խոյս տալու համար' Նախամեծար կը համարին Թողուլ հեռանալ միաբանութենէն։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻ Ա. գործակատար Տէր Նէրսէսեան էֆ. կամովին հրաժարեցաւ այդ պաշտօնէն և Թերեւս իր յաջորդին ընտրութիւնը կատարուի ի մօտոյ։ Այս պաշտօնին բոլոր պայմանները աչքի առջև բերելով, կը տեսնուի որ անմիջական ընտրութիւն մը կատարել չատ դիւրին գործ չէ։ Պատրիարքարանի Բ. գործակատար Ցարութիւն էֆ. Դաւագրեան ալ հանգստեան կոչուած է և մտադրութիւն կայ իր ամսականին մէկ երրորդին հաւասար կենսաթոշակ մը յատկացնելու։ Սակայն, ինչպէս կը լսուի, Ցարութիւն էֆ. առարկելով իր երկարամեայ աշխատութիւնը և մատուցած ծառայութիւնները, կը փափաքի չարունակել իր պաշտօնը, ցորչափ անկարող չէ տակաւին աշխատելու և կը չարունակէ իր գործը։ Կը լսենք Թէ Խառն Ժողովոյ յառաջիկայ նստին մէջ պիտի առաջարկուի որ, քանի որ երկու գործակատարներու ալ ի նորոյ անուանումը կրնայ գործերու դժուարութիւն յառաջ բերել և Տէր Նէրսէսեան էֆ. կը պնդէ իր հրաժարականին վրայ, առաջին գործակատարի անուանումը ըլլայ առայժմ և ժամանակ մը Ցարութիւն էֆ. օժանդակէ և դիւրութիւններ տայ անոր, քանի որ անկարող չի զգար ինքզինքը աշխատելու։

ԻԶՄԻՐԷՆ կը գրեն մեզ Թէ տեղւոյն վարժարաններուն ի նպաստ տրըւած երեկոյթը բաւական յաջող անցած է։ Ս. Հռիփսիմեանց սրահները ժամը 6էն սկսեալ (կիրակի 2 փետր.) երկսեռ ընտրեալ բազմութիւն մը սկսեր էր լեցուիլ։ Մեր թղթակիցը կը գրէ Թէ «Գեղեցիկ սեռը յիսունեւհինգ ներկայացուցիչներ ունէր, որոնց մեծագոյն մասը գրեթէ մասնակցեցան պարերուն։ Պարերը չատ կանոնաւոր անցան և ազատութիւնը մինչեւ վերջը տիրեց, այնպէս որ նախապէս որոշուած պարերէն ետք յաւելուածական խաղեր ալ խաղացին։ Վարժարաններու խնամակալուհի տիկինները ամէն գովեստի արժանի են, որոնք ամէն ջանք ի գործ դրած էին երեկոյթը [illegible] հրապուրիչ ընծայելու համար։ Սոյն երեկոյթին մէջ եթէ նըշմարելի ու գովելի կէտ մը կար, այն ալ հանդիսականներու պարզ հագուստով ներկայանալն էր, որոնք գոգցես այսպէսով աւելի յանկուցիչ ու սիրուն տեսարան մը կը կազմէին պարերուն ժամանակ։ Սովորութիւն մը յարգելու համար' գեղուհիներէն ամենէն աչքառուները հոս ներկայացնեմ։ Տիկին Արուսեակ Մարկոսոֆ' իր համեստ սեւ արդուզարդին մէջ' նորեկ մը որ դեռ մեր ընկերութիւններու մէջ նոր կը մտնէր եւ որ իր գեղեցկագոյն զատուեցաւ, Օրիորդ Լիւսի Պ. Տիլպէր, Օրիորդ Էլիզ Սէրչյեան, Մառի Վարդանեան և այլն որոնց դասաւորումը երկար կը Թուի, մեծ փայլ կուտային սրահին»։ Կ'ըսուի Թէ նիւԹապէս գոհացուցիչ հասոյթ մը եղեր է այս երեկոյթէն։

ՀԵՐՔՈՒՄ մը կը տրուի Իզմիրէն «Մասիս»ի և ուրիշ Թերթի մը մէջ տրուած չատ սխալ լուրի մը մասին Թէ Իզմիրի Ս. Առաջնորդը զրկուած է մատանի մը եւ 60 ոսկինոց չէք մը։ «Այս տարաձայնութիւններն եղած էին, կ'ըսէ Իզմիրէն նամակագիր մը, բայց չարամիտներու կողմէ յերիւրուած ըլլալը հաստատուելով, խոկոյն հերքուեցան»։ Նամակագիրը կը յարէ. «Գիտող պարոնը ապահով եմ որ տեղեակ էր ատոնց սուտ ըլլալուն, և այդ սուտը հաղորդելով իսկ կասկած կարծեցնել մը մէջ Թէ Թերեւս նախապէս իր և նըմաններուն կողմէ չրջաբերութեան հանուած էր, ինչ որ պարկեշտ գործ մը չէ»։

ԱԶԴ.—Ցառաջիկայ Կիրակի. փետր. 9, ի հանգիստ հոգւոյ յաւէտ ողբացեալ Տիկին Վէրժին Պատրիկ Կիւլպէնկեանի, հանդիսաւոր Ս. Պատարագ և հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Թաղիս Ս. Ցարութիւն Եկեղեցւոյն մէջ, ձեռամբ քարոզիչ Սրբազանին։

Ի դիմաց Թաղ. Խորհրդոյ
Դումգաբուի Դրսի
Ատենադպիր Ատենապետ
Գ.Ս. Թագւորեան Յ. Մ. Ազնաւորեան

ՎՐԻՊԱԿ.—Տիկին Հռիփսիմէի աղջի տրուած գրութեան մէջ մէկ երկու տըպագրական սխալներ տեղի ունեցեր են որոնք հետևեալ կերպով կ'ուղղուին. —«Երկնաչու հոգին» պիտի ըլլայ, փոխանակ «Երկնաղու հոգիին», «անոնց» փոխանակ «անանց»ի, «Նոյնքան անկումէ» փոխանակ «այնքան անդամէ»ի, «որ նիւԹապաշտ» փոխանակ «որ նիւԹապէտ»ի, «ըրած է» փոխանակ «ըրած»ի։

Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Բնիկ Տրապիզոնցի և ի Պէրութ վախճանեալ Ցովակիմ էֆ. Թօխաթլեան, ասկէ առաջ իր կենդանութեան տասն 400 Դաղղ. ոսկի հիւանդանոցիս կտակած, և նոյն գումարը առանձնապաս Ս. Երուսաղէմայ Ցունաց Պատրիարքարանի յանձնած ըլլալով, այս անգամ յիշեալ գումարը Ամեն. Տ. Ցարութիւն Ս. Պատրիարք Հօր միջոցաւ գանձուելով Հոգաբարձութեանս յանձնուած է, ի ձեռն իւր Կ. Պոլսոյ փոխանորդին' Գեր. Տ. Գէորգ Ս. Եպիսկոպոս Երէցեանի։

Ուստի Հոգաբարձութիւնս որոշած է որ յառաջիկայ կիրակի, փետր. 9, Հաստատութեանս հոգեւոր հովիւ Տ. Վարդան Ծ. Վ. Բրօխորեանեան, Ս. Փրկչի մատրան մէջ հանդիսաւոր պաշտօն և պատարագ մատուցանէ ի հանգիստ հոգւոյ բարեսէր կտակարարին' Ցովակիմ էֆ. Թօխաթլեանի, ինչպէս նաև որոշուած է որ այսուհետեւ ամէն տարի Սրբոյն Ցովակիմայ և Աննայի տօնախմբութեան օրը կատարուի հոգեհանգստեան պաշտօն և Ս. Պատարագ, վասն հոգւոյ նոյն բարեյիշատակ հանգուցելոյն։

(Կնիք)

ԻՇԱՏԻՒԻ ԵԿԵՂԵՑԻՆ (*)

ԲԱՑ ՆԱՄԱԿ

ԱՌ ՔԼԻՕ

«Սուրհանդակ»ի անցեալ չաբաԹ օրուան Թիւին մէջ կարդացի «Միչտ հինը» խորագրով ձեր մէկ յօդուածը, որով յայտնուած գաղափարին համակարծիք եմ կատարելապէս։ Այդ գրութեամբ աշխատած էիք համոզել Իշատիւեցիները, որ եթէ ունին տրամադրելի գումար և տաղջ մտածում, փոխանակ նորաչէն եկեղեցի մը կառուցանելու, աւելի աղէկ կ'ըլլայ որ ատիկայ կրթական նպատակներու, դպրոցներու յատկացուի։ Շատ իրաւամբ ի վեր կը հանէիք Թէ եկեղեցաշինութիւնը հին ժամանակներու պահանջումն էր զոր ի գործ դրեր են հինները, և Թէ պէտք է մենք ալ ներկայ պահանջմանց յարմարինք և կրթութեան զարկ տանք։ Ներեցէք սակայն, Պ. Քլիօ, երբ ես ըսեմ Թէ, մենք ո՛չ Թէ նոր դպրոցներ չինելու, այլ հինները գոցելու հակամէտ ենք։ Առթիւ մը Դուզկունճուք այցելելուս, երբ փողոցէն կ'անցնէի, ինչ տեսնամ. դպրոցին պատուհանի ապակիին վրայ ճերմակ Թուղթ մը փակցուած էր' վրան «քիրալըգ խանէ» բառերը գրուած։ Եթէ դուք ալ հաճէիք եկեղեցւոյ կռնակի փողոցը մտնելու, պիտի տեսնէիք այս կատակերգութիւնը, և ձեր նոյն յօդուածին մէջ աւելի ազդու լեզու մը պիտի գործածէիք անպաշտպանաբար։

Դուզկունճուգի Թաղ. Խորհուրդը առարկութիւն կ'ընէ Թէ, տղաք Թող Իճաշիէ Թաղային դպրոցը յաճախեն, վասնզի Դուզկունճուգի դպրոցին նիւԹական միջոցները կը պակսին։ Իսկ եթէ Իճաշիէ դիմես, անոնք ալ նախ այլեւայլ առարկութիւններ կ'ընեն և յետոյ «բըր փիքս» ձեւով մը ամսական կը պահանջեն, այսինքն ամիսը 20 ղշ.։ Եթէ սխալմամբ 15 ղշ. վճարել առաջարկես, ամենայն արհամարհանօք ո'չ կը պատասխանեն և հա կը վերադարձնեն քեզ։ Ս. ԲԵՍԷԼ

ԲԱՐԻԶԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ

19 Փետրվար 1903

Ֆրանս. %	(3% Français)	100.05
Րէժի	(Tab. Turcs)	372.
Գօնսօլիտ	(R. Turque D.)	30.25
Երկաթուղի	(Lots Turcs)	128.50
Պանք ՕԹԹ.	(Banque Ott.)	604.
Թրանսվալ	(Transwal)	142.50

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

(ԱՅՍ ԱՌԱՒՕՏ)

ԱՍՏԻՃԱՆ.—Ուլայի Բ. աստիճան տրուեցաւ Անատոլու, Հանքաց և Երկրագործական Նախարարութեան փաստաբան Թահսին էֆ.ի։

Սանիյէի աստիճան' նոյն պաշտօնատան դիւանէն Ահմէտ էֆ.ի։

ՇՔԱԴՐԱՄ.—Իմթիյազի ոսկի և արծաթ շքադրամ տրուեցաւ Ափրիկեան Տրիպոլսոյ կուսակալ Հիւսէյին էֆ.ի, և Գերմանիոյ նախորդ ծովային նախարարին։

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.—Բ. կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Պոլսոյ Ֆրանս. դեսպանատան «Մուէթ» պահականաւուն հրամանատար Պ. Րուչէի։

ՊԱՇՏՕՆ.—Բէշան գաւառակի (Ետիրնէ) գայմագամ անուանեցաւ Թոյրանի նախորդ գայմագամ Ահմէտ Շիւքրի էֆ.։ Էյրի Տէրէի գայմագամ' Աքչէհիրի (Գոնիա) գայմագամ Սալիհ Սալիմ պէյ, որուն յաջորդեց Կէօրէ գիւղախ իւր տեղէն Օսման Ֆէյզի էֆ.։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ վարժարանաց վերատեսչութիւնը կը ծանուցանէ Թէ վաղուրէն Նալըաս անուն անձը հակառակ օրինաց դարմանատուն մը բացած է Բերա, Բարմագ գափու, ուր հիւանդ կ'ընդունի և կը դարմանէ։ Ուստի հարկ եղած միջոցները ձեռք առնուած են, նոյն անձին այդ արհեստը գործադրելը արգիլելու, և իր մասին օրէնքին տրամադրութիւնը ի գործ դնելու համար։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԸ.—Մայրաքաղաքիս անգլիական դեսպանը' Սըր Նիքոլաս Օ'Քոնըր Լոնտոնէն մեկներ է փետր. 18ին, մայրաքաղաքս վերադառնալու համար։

ՌՈՏՈՍԹՈՅԻ մէջ' տեղւոյն պաշտօնատարներէ և հայ եւ յոյն վաճառականներէ կազմուած առեւտրական նոր սենեակը Անիստը գումարելով կառավարիչին նախագահութեան տակ, խորհրդակցութիւններ ունեցեր է Ռոտոսթոյի մէջ առեւտրական սակարանի մը և Օսմ. Պանքային մէկ մասնաճիւղին հաստատութեան, ծրագրին, ինչպէս նաև Ռոտոսթոյէն Արմուտլը Թրամվէյի գծի մը չինուԹեան վրայ։

ՎԱՐՁԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ ՊԱՑՄԱՆԱԳԻՐՆԵՐԸ.—Ասկէ առաջ վարձակալութեան պայմանագիրներու վաճառման մենաչնորհը Հիճազի երկաթուղւոյ յանձնաժողովին տրուած էր։ Դատական Նախարարութիւնը հարցուցած է Թէ ինչ պէտք է ընել այն պայմանագիրներուն համար' որոնք այդ մենաչնորհէն մասին հրատարակուած պաշտօնական զեկուցումէն առաջ կնքուած են։ Պետական խորհրդոյ մէկ որոշման համաձայն, որ վաւերացուած է Կայս. Իրատէով, այն պայմանագիրներէն որոնք զեկուցման Թուականէն առաջ կնքուած են, բայց անկէ ետք նոտարին վաւերացման կը ներկայանան, մէյմէկ ղշ. պիտի առնուի։

ՋՐԱՀԱՒՈՐՆԵՐՈՒ ՆՈՐՈԳՈՒԹԻՒՆ.— Ծովային նախարարութեան մէկ առաջարկին վրայ, Կայս. Իրատէով մասնաւոր յանձնաժողով մը կազմուեցաւ' որ պաշտօն պիտի ունենայ հսկելու Անատոլուի նաւագործարանին ճարտարագէտներուն կողմէ' Արքունի նաւագործարանին մէջ նորոգուելու վրայ եղող ութ զրահաւորներու նորոգութեան գործին։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ.—Սօֆիայէն կը գրեն փետր. 16 Թուով Թէ' պուլկարական իշխանապետութիւնը ծանուցած է օտար պետութեանց վնասակար ընկերութիւններու կազմակերպուիլը և անոնց պետերու ձերբակալութիւնը։

Լոնտոն, փետր. 16.—«Տէյլի Նիւզ» եւ «Տէյլի Քրոնիքլ» Թերթերը կը գովեն պուլկար իշխանապետութեան' վնասակար ընկերութեանց նկատմամբ ձեռք առած միջոցները եւ կը յուսան Թէ կարգապահութիւնն ու անդորրութիւնը չպիտի վրդովուի։

Պերլին, փետր. 16.— Պուլկարիոյ' վնասակար ընկերութեանց նկատմամբ ձեռք առած միջոցները լաւ կերպով կը գնահատուին Պերլինի պաշտօնական շրջանակներուն մէջ։ Ֆէրտինանտ իշխանը եւ իր խորհրդականները որոշած են Պուլկարիան չենթարկել արկածախնդրութեան մը մէջ ուր պիտի լքուի մինակը, եւ որ երկրին համար չատ գէշ հետեւանքներ պիտի ունենայ։

(Սերվէթ)

ԱԹԷՆՔԷՆ քաղուած հեռագիր մը կ'ըսէ Թէ տեղւոյն Օսմ. դեսպանը' Րիֆաթ պէյ' Ցունաստանի արտաքին գործոց նախարար Պ. Սքուզէսի հետ ունեցած մէկ տեսակցութեան մէջ, յայտնած է Թէ կարելի եղածին չափ փութով պէտք է կատարել Կ. Պոլսոյ հելլենական դեսպանի անուանումը, չուտով առաջ տանելու համար առեւտրական դաշնագրին, ինչպէս նաեւ առկախ գործերու մասին բանակցութիւնները։ Պ. Սքուզէս հաւաստեր է Թէ այդ անուանումը պիտի փութացուի։

ՊԱՐՏՔԵՐՈՒ ՄԻԱՑՄԱՆ յանձնաժողովը, որ բաղկացած է Հանրօգուտ չինութեանց, Ելմտական, Եւգաֆի եւ Երկրագործական նախարարներէն, ինչպէս նաեւ ելմտական նախարարի օգնականէն, առջի իրիկուն պատրաստեց իր տեղեկագիրը, որ մատուցանեցաւ բարձրագոյն հաճութեան։

ՖԻԼԱՏԷԼՖԻԱՅԷՆ կը հաղորդուի Թէ «Մէճիտիէ» յածանաւը, որ չինուելու վրայ է Քրէմբի նաւագործարանին մէջ, յառաջիկայ գարնան ծով պիտի իջեցուի։

ՁԻՒՆՆ ՈՒ ՁՄԵՌԸ ՄԱՅՐԱՔԱՂԱՔԻՍ ՄԷՋ.— Մէկ երկու օրէ ի վեր տիրող ցուրտը իր արդիւնքը ունեցաւ։ Երէկ առտու մայրաքաղաքիս բնակչութիւնը ձիւնով ծածկուած տեսաւ գետինն ու տանիքները։ Ձիւնը պարբերաբար տեղաց երէկ մինչեւ իրիկուն։

ԲՈՐՈՏՈՒԹԻՒՆԸ.— Քաղաքապետութիւնը նկատելով որ բաղնիքներու զենջակներու եւ սրբիչներու միջոցաւ բորոտութեան դէպքեր կը ծաւալին, հրամայած է Թոփհանէի, Կէտիկ-Բաշայի եւ Սկիւտարի հականեխական կայաններու տնօրէններուն' որպէս զի այդ բոլոր զենջակներն ու սրբիչները հականեխուին, բան մը' որ սկսած է արդէն քանի մը օրէ ի վեր։

ԿԱՑՍ. ԻՐԱՏԷՈՎ, 6000 ոսկիի ծախք մը պիտի ըլլայ' հրշէջ-զինուորներու նիւթական պէտքերուն եւ կազմածներուն կատարելագործման, ինչպէս եւ Վօսփորի մէջ հրշէջ-զինուորներ վաշտի մը կազմութեան համար։

ՌՈՒՄԷԼԻԻ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒՆ մէջ գտնուող ոստիկան-զինուորներու գունդի հրամանատարներուն' 2500 ղշ., հազարապետներու եւ այլայ էմիներուն' հազար, վաշտի քարտուղարներուն եւ հարիւրապետներուն' 500, առաջին յիսնապետներուն' 350, երկրորդ յիսնապետներուն' 300, հեծեալ զինուորներու' 120 և ձիաւոր զինուորներու' 150 ղշ. (տասնապետներու եւ կամ աստիճանաւոր զինուորներուն' իրենց աստիճանին համեմատ 10ական ղշ. աւելի) ամսաթոշակ պիտի տրուի։

ԾԱՂԿԱԽՏ ծագած է Իզմիրի զանազան կողմերը։ Թղթակից մը կը գրէ Թէ հիւանդութիւնը ծագում առած է Էօտէմիշէն, և տարածուեր է Պայնտըրի և Թիրէի մէջ։ Ալվանլայի մէջ մինչեւ 15 փետր. 70 դէպք պատահած էր, որոնց 13ը մահացու։ Հիւանդութիւնը Սէվտիքէօյի մէջ ալ ճարակեր է, որ Իզմիրի արուարձաններէն մէկն է, և քանի մը մեկուսացած դէպքեր ալ նոյն իսկ քաղաքին մէջ ծագեր են։ Ազդու զգուշական միջոցներ ձեռք առնուած են, և Իզմիրի բոլոր բանտարկեալները պատուաստուեր են։ Այս առթիւ մեր թղթակիցը կ'աւելցնէ Թէ բանտարկեալ մը, որ ծաղկախտի բռնուած ըլլալով Օսմանեան հիւանդանոցը փոխադրուած է, անկէ փախեր է։ Փախստականը դեռ չէ բռնուած։ (Լ. Հէրալտ)

ԽՐՈՒՄ.—Մահսուսէի «Բլէմէէ» չոգենաւը, որ Կէմլէյիկէն Մուտանիա կ'երթար, առջի առտու խրեր է այս վերջին քաղաքին առջև։

ԱՅՐԱՄ.—Գասըմքէօյի մէջ, դերձագործ Եսայէֆի 12 տարեկան աղջիկը' հագուստներուն կրակարանէն ցատկած կայծերէն բռնկելովը, այրուածներ ունեցեր է մարմնին վրայ։ Վիճակը ծանր է։

ԵՂԵՌՆԱԴԱՏ Ատեանը 15 տարուան տաժանակիր աշխատութեան դատապարտեց Մէրքատօ անուն մէկը, որ անցեալ մայիս 10ին Խասգիւղի մէջ ըսպաննած էր Խրիսթօն։

ԿՈՒՍՈՒԹԵԱՆ ՊՂԾՈՒՄ.-Ահմէտ-Մէյտանի մէջ դերձակութիւն ընող Մառի անուն աղջիկ մը դատաւորի դիմելով, բողոքած է Շահզատէ Պաշիի մէջ չապկագործութիւն ընող Եանիին դէմ, որ իր կուսութիւնը պղծած էր' ամուսնութեան խոստումով։

ԵՐԿՈՒ ՊԶՏԻԿՆԵՐ ԲՈՑԵՐՈՒ ՄԷՋ.—Երէնքէօյի Չէշմէ Բունարը բնակող մուհաճիր Հասանի կինը և իր 16 տարեկան աղջիկը երեքշաբթի գիշեր ժամը 4ին գործի մը համար տունէն դուրս կ'ելլեն, տանը Թողլով 4 և 6 տարեկան մէկը մանչ և միւսը աղջիկ երկու պզտիկները։ Ասոնք իրարու հետ խաղցած ատեննին, ինչպէս կ'ըլլայ լամբարը վար կը ձգեն ու ահա բոցերն են կը սկսին թև առնել ու չրջապատել պզտիկներուն զգեստները։ Խեղճերը իրենց սարսափին մէջ, կը շուարին կը մնան. միակ բան մը որ կրնային ընել' պոռալն էր, ու կը սկսին պոռալ, իրենց բոլոր ուժովը։ Ցետոյ կը յաջողին նաև բանալ դուռը և դուրս նետել ինքզինքնին։ Բայց որովհետեւ հովը սենեակէն ներս կը խուժէ այդ առթիւ, իրենց զգեստները վառել սկըսած բոցերը նոր Թափ մը կ'առնեն։ Իրենց մայրը և քոյրը ձայներնին կը լըսեն վերջապէս ու կը վազեն իրենց քով, բայց ինչ օգուտ որ բոցերը մարելու համար Թափած բոլոր ջանքերնին ապարդիւն կը մնայ. պզտիկները կը խորովին, կ'այրին ու կը մեռնին վերջապէս։ Խեղճ մայրիկին և քոյրերնին' իրե'նք ալ իրենց մարմնոյն մէկ քանի մասերուն վրայ այրուցքներ կ'ունենան, ու դարմանուելու համար հիւանդանոց կը փոխադրուին։

ԴՈՂՈՒԹԻՒՆ.—Դուզկունճուքի մէջ Մ. Պէհարի տան սպասաւորը' Սահակ Գարապուչաքեան անուն հայ-հռոմէական երիտասարդ մը' իր տիրուհիին բացակայութենէն օգտուելով գոնսոլը կը կոտրէ եւ 200 ոսկիէ աւելի արժողութեամբ գոհարեղէններ գողնալով կ'աներեւութանայ։ Կատարուած քննութիւններէն հասկցուած ըլլալով որ յիշեալ սպասաւորը ուրիշ չատ մը գողութիւններ ալ ըրած է, ոստիկանութիւնը հարկ եղած միջոցները ձեռք առած է ձերբակալելու համար զայն։

ՀՐԴԵՀ.—Երէկ ցերեկ ժամը 8ին, Նշան Թաշի Թէշվիգիէ Թաղին մէջ Պաղտատի նախորդ կուսակալ Մահմուտ փաշայի մօր սեփական տունէն հրդեհ ծագեցաւ, շնորհիւ ամէն կողմէ հասած օգնութեանց, կարելի եղաւ աւելի մեծ աղէտի մը առաջքը առնել, միայն 4 տուն այրեցաւ։ Հրդեհը ծագում առած էր տան վարձակալներէն մէկուն սենեակէն, կրակարանէն ցատկած կայծերէն։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

4% Օսմանեան փոխառութեան պարտաթուղթերու տէրերուն կը ծանուցուի Թէ' այդ Թուղթերուն 14 Թիւ կտրօնները, որոնց պայմանաժամն է 1897 մարտ, ընդունուած պիտի նկատուին, եթէ մինչեւ 1903 փետր. 28/13 մարտ ներկայացուին գանձուելու համար։

5—1

Կ. Պոլիս, 4/17 փետր. 1903

ԻԶՄԻՐԻ ՍԵՂՄՆԱՒՈՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

Նկատելով որ Իզմիրի հրապարակին վրայ փոխանակագրի գնումներն ու վաճառումները ընդհանրապէս չաբաթ օրերը տեղի կունենան, օգտակար կը նկատենք այս օրուընէ սկսեալ, ի տես վճարելի եւ եռամսեայ փոխ. գրերու գիները հաղորդել, մանաւոր ցուցակով, ինչպէս նաեւ դրամոց արժէքն ու փեթրոլի գինը։

Ստորեւ նշանակուած ցուցակներուն ճշդութեան մասին վաճառական դասուն կասկածի տեղի չտալու համար, յարենք Թէ մեր հաղորդելիք չաբաթական գիներն պիտի առնուին տեղւոյս Օսմ. Կայս. Պանքային գնած ու վաճառած փոխ. գրերու գիներէն։

Առջի օրը չաբաթ, փետրուար 1ին, Օսմ. Կայս. Պանքան փոխ. գրի գընումներն ու վաճառումները կատարեց հետեւեալ գիներով, որոնց գրեթէ կը հետեւի ամբողջ Իզմիրի վաճառական դասը։

Գնում

Փոխ-գիր ի տես		Փոխ. գիր եռամսեայ.	
Ստեռլ ղշ.	$110\frac{3}{16}$	ղշ.	$109\frac{1}{4}$
Ֆրք. փր.	$175\frac{1}{4}$	փր.	$173\frac{7}{8}$
Մարք »	215	»	$213\frac{1}{8}$
Քրոն »	$183\frac{1}{2}$	»	$181\frac{1}{2}$

Վաճառում

Փոխ.գիր ի տես		Փոխ.գիր 3ամսե.	
Ստեռլ. ղշ.	$110\frac{7}{10}$	ղշ.	$109\frac{5}{8}$
Ֆրք. փր.	$175\frac{3}{4}$	»	$174\frac{5}{8}$
Մարք »	$215\frac{1}{2}$	»	$213\frac{5}{8}$
Քրոն »	$184\frac{1}{4}$	»	$182\frac{1}{4}$

Ոսկին 100էն

ԱՐԺԷՔ ԴՐԱՄՈՑ

Գնում

Ստեռլին	$109\frac{7}{8}$
Նաբոլէոն	$87\frac{1}{2}$
Մէճիտիէ	$102\frac{26}{40}$

Վաճառում

Ստեռլին	$110\frac{1}{4}$
Նաբոլէոն	$87\frac{65}{100}$
Մէճիտիէ	$102\frac{17}{40}$

Ոսկին 100էն

Փեթրոլի հրապարակը

1 Թէնէքէն	ղշ.	$10\frac{3}{4}$
Սնտուկ (2 Թէն.)	»	$23\frac{1}{2}$

Ոսկին 108էն

Փեթրոլի հրապարակը, գրեթէ 15 օրէ ի վեր նոյն գիներու վրայ կը մնայ հոս։

ԻՐԱՉԵԿ

Իզմիր, 3 փետր. 1903

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ

ՊԵՐԼԻՆ, 18 փետր.— Գերմանական կառավարութիւնը նաւային նոր ցոյցեր կը պատրաստէ Քոլոմպիոյ և Պրազիլիոյ դէմ, անվճար մնացած առնելիքներու գանձման համար։

ՎԻԵՆՆԱ.—Սաքսոնիոյ իշխանուհին ասկէ վերջը Լուիզ տը Թոսքան պիտի կոչուի, և Աւստրիա պիտի դառնայ առանց պայմանի։

ԲԵՇԹԱ.—Այսօր առաճանակով մենամարտ մը տեղի ունեցաւ պատերազմական նախարար պարոն Ֆէյէրվարիի և երեսփոխան Լանկիլի միջեւ, երէկուան միջադէպին հետեւանքով։

ԲԱՐԻԶ.—Ռոյթինկէն կը հեռագրեն Թէ Վենեցուէլլայի ներկայացուցիչը և ֆրանսական դեսպանը բանակցիլ սկսած են, ֆրանսական դաշնագրին խմբագրութեան համար։

—Գերմանացի հրամանատար Շէտեր իրենց տէրերուն դարձուցեր է 15 ձկնորսանաւեր, որոնք բռնուած էին Վենեցուէլլայի վէճին ատեն։

—Նամակներու և թղթատարական ծրարներու փոխադրութիւնը պաշտօնապէս վերսկսաւ Վենեցուէլլայի հետ։

ԱԹԷՆՔ. Վարչապետ Պ. Տէլիեանի պատրաստեց 1903-1904 տարեշրջանի ելմտացոյցը, որուն մէջ 14 միլիոն տըրախմիի խնայողութիւն մը եղած է, նախորդին հետ բաղդատմամբ։ Պ. Տէլիեանի կ'առաջարկէ մեծապէս պակսեցնել երեսփոխաններու Թիւը։ Վարչապետին կուսակիցներէն Րալլի Երեսի. Ժողովին նախագահ ընտրուեցաւ։

ԱՅՍ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 19 փետր. Պ. Չէմպըլէն իր Բէչյեթաունէն մեկնումը մինչեւ մարտ 4 յետաձգեց։

ՊԵՐԼԻՆ.—Կը ծանուցուի Թէ Գերման կառավարութիւնը բանակցութիւն կը կատարէ' Անգլիոյ սեփական Նոր Կինինէի գնման մասին։

ԲԱՐԻԶ.—Դատական Նախարար Պ. Վալէ յայտարարեց Թէ' Նախարար ըլլալէն անմիջապէս ետք դադրած է խորհուրդներ տալէ Քաթոլիկ սեղանաւորական տան։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

Երէկ երեկոյ գոցուեցաւ		32.30
Ամենէն բարձր գինը		33.03
Երէկուան վար գինը		32.29

ՌՈՒՄԷԼԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երէկ երեկոյ գոցուեցաւ	Ֆր.	124.
Երէկուան բարձր գինը		125.
» վար »		124.
Քարափ		» 496
Էժիբսիէն Քրէտի Ֆօնսիէ		» 266.50
Լոթիում	Ֆր.	80.
Շիրքէթը Խայրիյէ	Լ. Օ.	30.
Պանք Նաս. Կրէտ.	Ֆր.	419.
Թրամվայ բաժնեթուղթ	Լ. Օ.	6.15
» պարտաթուղթ	Ֆրք.	494
Թրանսվալ	Ֆր.	147

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

Մէճիտիէ արծաթ	ղշ.	108.06
Անգլիական ոսկի		110.04
Ֆրանսական ոսկի		87.24
Քրիմից		51.03
Բոլ		90.10
Ռուսի Թղթադրամ		8.61
Լոնտոն 3 ամիս		111.05
Բարիզ		22.70

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՆԵՐ

ԲԱՐԻԶ 18 Փետր.

Քրէտի Լիոնէ	1132.
Իտալ. Ռանթ	102.70
Օսմ. Մաքս	483

ՊԵՐԼԻՆ 18

Ռուս. Երկթ.	133.40
Ռուբլի (100ը)	216.15
Փոխանակագիր Լոնտոնի վրայ	20.32

ԼՈՆՏՈՆ, 18

Անգլ. գօնս.	92.75
Օսմ. Գօնս. սէրի B.	60.50
» » » C.	32.50
» » » D.	30.
Պանք Օթթօման	14.25
Օսմանիէ	.—
Չէք Լոն.ի վրայ	25.360

ՎԻԵՆՆԱ 18

Ռուս. Երկթ.	120.
Օսմ. Րէժի	347.
Փոխանակագիր Լոնտոնի վրայ	240.10

Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հանգուցեալ Տիկին Վէրժին Պ. Կիւլպէնկեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւններն եղած են Հիւանդանոցիս.—

Ցակոբ էֆ. Թիւրապեան ի Մարսէյլ' 540 ղրշ., Տէր եւ Տիկին Բարսեղ Կիւլպէնկեան ի Ռօտօսթօ' 216, Տէր և Տիկին Ցովհ. Բ. Կիւլպէնկեան ի Գաղատիա' 216, Տէր եւ Տիկին Ղազարոս Սաեապալեան ի Գօնեա' 108, Ցովհ. էֆ. Կէօվչէնեան ի Սամսոն 108, Թորոս էֆ. Գույումճեան ի Բերիա' 108ղրշ. Համագումար' 24567 ղրշ։

Հանգուցեալ այրի Տիկին Նուրիճայ Գ. Պօտոսեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի 120 ղրշ. նուիրած է Հիւանդանոցիս Ցարութիւն էֆ. Թէքէեան ի Լիվրբուլ։

Հանգուցեալ այրի Տիկին Փեփրոնէ Խ. Կիւմիւչեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի 108ական ղշ. նուիրած են Հիւանդանոցիս. Տէր և Տիկին Եղիա Շահպազ, և Գալուստ էֆ. Համբարձումեան։

*
* *

Փիլիպպոս էֆ. Գասապեանի ընդ' Օր. Զարուհի Մ. Քէօրքէեանի ամուսնութեան առթիւ փոխան ծաղկեփունջի հետեւեալ նուիրատուութիւններն եղած են Հիւանդանոցիս.

Տէր և Տիկին Տիգրան Թիւրապեան 108 ղշ., Տէր և Տիկին Նշան Հանէսեան 108, Տէր և Տիկին Ցովհաննէս Մինասեան 108, Տէր և Տիկին Կարապետ Պամաճեան 108, Սարգիս Կըչիկեան 54, Մարտիրոս Քէպապճեան 54։

"ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ" Ի ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

Տք. Մ. Ա. Քէօթահիա.— Ստացանք ձեր նամակը. Թերթը կը չարունակենք ղրկել։

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐ

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՈՒՅՑ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱՋԴ

Ներամաբուժական հսկողներու քննութեան համար, անցեալ հոկտ. 28ին (Ը. Ե.) երկրագործական նախարարութեան պաշտօնատան մէջ բացուած մրցումին մէջ 12 պահանջներ ընդունուած էին։ Արդ. Օսմ. Հանր. Պարտուց ընդհ. տնօրէնութիւնը անբաւական գտնելով այս թիւը, կը ծանուցանէ չահագրգռուողներու թէ՝ չերամի հոնտերու պատրաստութեան և վաճառման մասին գոյութիւն ունեցող և կայսերատով վաւերացուած 1318 մայիս 12ի կանոնագրին Ա. յօդուածին երրորդ հատուածին տրամադրութեան համաձայն, կ. Պոլսոյ մէջ նոր մրցում մը պիտի բացուի, որուն պիտի կրնան մասնակցիլ մասնագէտ գործակալներ որոնք, քննութենէ ետքը, գաւառներու մէջ ներամաբուժութեան հսկող պիտի անուանուին, և պիտի զրաղին նաև մասնաւորապէս քննչրոլ ի գործ դնելով չերամի հոնտերու պատրաստութեան և չերամ հասցուելուն վրայ։

Վերոյիշեալ մասնագէտ-գործակալները, որոնց թիւը պէտքէն կախում պիտի ունենայ, պիտի առանձն 600 ղրուշ ամսաթոշակ մը, ինչպէս նաև իրենց փոխադրութեան ծախքերը։ Ընտրելիները պարտին ի ձեռին ունենալ Օսմ. կայսրութեան երկրագործական վարժարաններէն մէկուն և կամ Պրուսայի Ներամաբուժական վարժարանին կողմէ տրուած վկայական մը, և պէտք է քննութիւններ տան, ընդհանրապէս հոնտերու պատրաստութեան և չերամներու բուծման տեսական և գործնական եղանակներուն, ինչպէս նաև թթաստաններ հասցնելու և թթենիները ենթարկուած հիւանդութեանց վերաբերեալ խնդիրներու մասին։ Մրցումի մասնակցողնէրէն անոնք որ գոհացուցիչ քննութենէ մը ետքը ընդունուին, պարտաւոր պիտի ըլլան կատարելու բոլոր վերոյիշեալ պաշտօնները՝ ո՛ւր որ ղրկուին։ Փոխադրողները պէտք է իրենց խնդրագիրը՝ իրենց ունեցած վկայականին հետ՝ ուղղեն Հանր. Պարտուց Վարչութեան ընդհ. տնօրէնութեան, ի կ. Պոլիս, ուր պարտին գտնուիլ, 1903 փետր. 15128ին, որ ատեն տեղի պիտի ունենան քննութիւնները։

ԸՆԴՀ, ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ
3/16 փետր. 1903)1318 6—2

* * *

ԱՋԴ.— 1903 մարտ ամսուան, այն է ոգելից ըմպելիներու տուրքին առաջին մասնավճարի պայմանաժամը մօտենալուն հետեւանօք, Օսմ. Հանրային Պարտուց վարչութեան ընդհանուր տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ Պոլսոյ և արուարձաններու մէջ ոգելից ըմպելեաց վաճառումովը զբաղողներուն թէ, կանոնագրին 12րդ յօդուածին տրամադրութեան համաձայն, պէտք է ներկայ փետրուար ամսոյ միջոցին ներկայանան ոգելից ըմպելեաց Պոլսոյ տեսչութեան, որ կը գտնուի Զկնարանի նոր չէնքին վերի յարկը, ստանալու համար իրենց արտօնագիրը, համաձայն նոյն կանոնագրին 10րդ յօդուածին։

Անոնք որ մինչեւ յառաջիկայ մարտ 1 վերոյիշեալ տեսչութեան չեն ներկայանար, օրինական պատիժի պիտի ենթարկուին։

ԸՆԴՀ, ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ
3/16 Փետր. 1903 10—3

ԱՋԴ

Բերայի Ալքաւտախնամը ներկայիս կը փութայ ծանուցանել թէ՝ արդուկի ծանօթ վարպետ Ցարութիւն էֆ. Գաթըրճեան արդուկի և լուացքի գործատան մը բացած է ի Բերա, Թագսիմ փողոց, թիւ 19։ Սոյն վարպետը իր խնամեալ աչխատութեամբ, մաքրութեամբ և չափաւոր գիներով իրեն դիմողները գոհացնելու առաջադրութենէ զատ, Ալքաւտախնամիս չահագործին մը նուիրելու ինքնայորդոր և գովելի յանձնառութիւնն ևս ունեցած է։

Ուստի, Ալքաւտախնամս հրաւէր կը կարդայ բարեսէր ազգայնոց քաջալերել զինքը իր ձեռնարկին մէջ, որով միանգամայն սահմանած պիտի ըլլան Ալքաւտախնամիս նուիրական գործին։

Ի դիմաց Ալքաւտախնամի
Վ. Ատենադպրի Ատենապետ
Տք. Տ. Բաբամաճեան Տք. Տ. Աճէմեան
15-2

ՎԱՐՁՈՒ ՍԵՆԵԱԿՆԵՐ

Պօլիս, Պասը Ալի պողոտային վրայ 20 թիւ, «Սուրհանդակ»ի սպարանին մէջ արամադրելի կան 3 սենեակ և մէկ սուճա, որոնք չատ լաւ կը յարմարին բժիշկ, փաստաբան, առևտրական, յանձնակատար և այլն. անձերու իրենց գործատեղի։ Վարձել փափաքողները պէտք է դիմեն Թերթիս տնօրէնութեան։

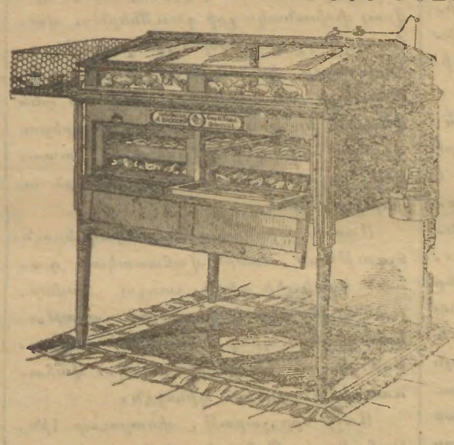
ՌՕՍԻԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 մարտ 20ի կայս. Ուքազով արտօնուած կեդրոնատեղին Բեզերապուրկ, իրեն յատուկ չէնքը։ Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կ'ընդունի կենանքի վրայ, և Հրդեհի, Փոխադրութեան Արկածներու, Ամէն տեսակ Արկածներու դէմ, ցկեանս ապահովագրութիւն Շոգեկառքով եւ Շոգենաւով Ուղեւորութեան Արկածներուն դէմ, ինչպէս նաև Հաշելիներու եւ Ապիկներուն կոտրուելուն դէմ։

Ընկերութեան դրամագլուխն է ամ-
ւոյին վճարուած 10,666,667 ֆրգ.
Երաշխաւորութեան գումար 122,000,000 »
Ընկերութեան ապահովագրուողնե-
րուն վճարուած դրամագլուխ եւ
վնասուց հատուցում 249,400,000 »
1901 տարւոյ մէջ գանձուած ապա-
հովագին և տոկոս 54,000,000 »

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել առ
Քննիչն Ընկերութեան յԱբեւելս
Ա. ՀԻՒՐՄԻԶ
Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար
ԹՒՕՏՕՐ ՐԼԲԲԼՆ

ԱՄԵՐԻԳԱՆԸՆ ՔՕԼՕՉԳԱ ՉԸԳԱՐՄԱԳ INCUBATOR ՄԱՔԻՆԱՒԱՐԸ

Թօլօչքա չըգարմաղա մախսուս օլան իչպու մաքինալար չիմիչէ գաւար կէօրիւնէն պուղլարա միամսակ ալէթլէրին էն մըւքէմմէլ օլարգլարը պայտախ-տէքնամէ թաատիգ օլունապիլիր։ Մէզ քիւր մաքինալար մաքս թէլիֆ գրթալարտա օլուպ 50 հախօտ 100, 200 վէ հախօտ տահա զիյատէ միգտարտա եուրմուրթալարը իսթիապ իտէրլէր։

Իչպու թօլօչքա մաքինալարը իլէ սաիր էավլաթը զրահիյէ Գալաթատա Մահմուտիյէ ճատտէսինէ 57 նիւմէրօլը Թ. Մօլտուալը վէ չիւրէքեարներն Ամերիգա էմբաա գոմբաճեասը չիւպսիւրտէ զայէֆ էավլն գիյաթլա սաթըլմագտա սըր։

ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՀԷՐՃԱՑԻ

ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ
ՅԱՃԱԽՈՐԴԱՅ
ԴԻՒՐՈՒԹԵԱՆ
ՀԱՄԱՐ
ՎԵՐՋԻՆ ԴԻՆ

ԵԹԷ Կ'ՈՒԶԷՔ
ԱՄԻՆ ՏԵՍԱԿ
ԳՈՒՇԱՐԵԼԷՆՆԵՐ
ՈՒՆՆԱՒԱԼ
ԴԻՄԱՑՔԸ
Պօլիս, Ոսկերչաց Շուկայ
ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 13

ՀԷՐՃԱՑԻ վաճառատունը ունի Եւրոպական ճաշակով պատրաստած գոհարեղէններ, ամէնքն ալ առաջնակարգ ըլլալու պայմանով։
ՀԷՐՃԱՑԻ վաճառատան գիները անմրցելի են։
ՀԷՐՃԱՑԻ վաճառատունը ունի արծաթեղէն ապրանքներ։
ՀԷՐՃԱՑԻ վաճառատունը ունի ժամացոյցներ, ոսկի և արծաթ չղթաներ և արծաթեայ գաւազաններ։

ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Հարիւրին 20 կանխիկ, մնացեալին համար չաբաթական հարիւրին 5 վճարում։

ԿԱՆԽԻԿ ԴՆՈՂԻՆ ՀԱՄԱՐ ՀԱՐԻՒՐԻՆ 5 ՋԵՂՋ

Գործածուած գոհարեղէնները եթէ մինսուած չեն 100ին 10 զեղչով ետ կ'առնուին։

ՈՒԷՍԴԸՐՆ
ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ԱՆԳԼ. ԱՊԱՀՈՎ. ԸՆԿ.
ՀԻՄՆԵԱԼ 1851ԻՆ

Հատուցուած վնասներու գումարը	Անգլ. ոսկի	6,000,000
Պատրաստ դրամ և տարեկան հասոյթ	» »	1,250,000
Վճարեալ դրամագլուխ	» »	410,000

Հրապարակս Ֆոսթա. Աֆեմ. ը՝ինկերութենէն վնասուել փրկել ը 100,000ն ոսկի

ՈՒԷՍԴԸՐՆ Ընկ.ը հրդեհի դէմ ամէն կարգի գործեր կ'ապահովագրէ, Վնասները անյապաղ վճարելու կը հատուցանէ։

Տնօրէն Թուրքիոյ գործակալութեան, ԴԱՒՈՒԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ
Պօլիս, Պահճէ Գաբու Ասանիւտու Խան թիւ 20, 21, 22

Գաւառաց մէջ գործունեայ եւ պատասխանատու գործակալներ կը փնտռուին

ԾԱՆՕԹ.— Տեղւոյս էն ծանօթ Ֆրանս. եւ Գերմ. ընկերութեանց պատասխանատու գոյքը՝ իրենց հասոյթին հետ բաղդատմամբ 100%էն աւելի չէ, մինչդեռ «Ուէսդըրն»ինը 125% է, ինչ որ գերազանց երաշխաւորութիւն մը կ'ընծայէ իր հրցակցած վրայ։

ՖԷՆԻՔՍ ՕԹՐԻՇԻԷՆ
ԿԵՆԱՑ. ՀՐԴԵՀԻ, ԾՈՎՈՒ
ԿԱՑՍ. ԲԱԳ. ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ ՎԻՆՆԱ, 1860ԻՆ

Գրասենեակ Համօբուլօ Խան, Թիւ 52, 53, 54, 55, 56

ԼԻԱԶՕՐ ՆԵՐԿԱՑՈՒՑԻՉ Գ. ՖԷՐԱՏԵԱՆ

Ֆէնիքս Օթրիշիէն Ընկերութեան կենաց ապահովագրութեան օրինակ մը. 35 տարեկան մէկը որ կուզէ ապահովագրուիլ Ֆէնիքս Օթրիշիէն ընկերութեան 20000 ֆր.ի և քանըռինգ տարուան համար, տարեկան 925.80 ֆրգ. պիտի վճարէ և պայմանաժամուն պիտի ստանայ 31266 ֆրգ. հնչուն դրամ ամբողջովին։ Իսկ եթէ մեռնի, զոր օրինակ 10 տարիէն, իր ժառանգորդները անմիջապէս պիտի ստանան 21314.62 ֆր.։

Այս ամէն գումարները ԱՆՈՒԱՆԱԿԱՆ չեն, այլ ԻՐԱԿԱՆ, և Ֆէնիքս Օթրիշիէն ընկերութիւնն այս գումարներուն վճարումը կ'ընդունի իր բոլորով։

Ս. Ի. Ա. ՄԷԹԱՔՍԱՓ
(ՕՒԶՈՒՄԱՍ)

ԴՈՐԾԱՐԱՆԻՆ ՏԷՐՐ 9 ՀԱՏ ՊԱՏՈՒԱՆԱՒՈՐ ԶԱՆԱԶԱՆ ՅՈՒՅԱՀԱՆԴԷՍՆԵՐԷ 35 ՄԵԾ ՄՐՑԱՆԱԿՆԵՐՈՒ ԱՐԺԱՆԱՑԱՒ Է

կեղծերէն չխաբուելու համար, իւրաքանչիւր չիշը կը կրէ քիմիագէտ Պ. Սինկրօսի վկայականը, կնիքն ու առորագրութիւնը։ Արդ, կը յանձնարարուի չիշերու վրայ գտնուած պատասխանատուներուն ուշադրութիւն ընել

Կ. Պոլսոյ և ամբողջ Թուրքիոյ մէջ կեդրոնատեղին է Դալաթիա, Դալաթա Խան Թիւ 9։

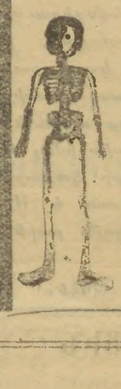
Ներկայացուցիչ՝ ՕՒԵԼԻԱՆՈՍ ՍԱՔԱՆԻ

ԿԱՐԵՒՈՐ

Ձգտելու համար թէ գիշեր ատեն սպարանին մէջ ո՛րչափ թերթ կը սպառի, ո՛րչափը կը սպառի, և յետոյ ո՛րչափ թիւ մեղի կը դարձուի, որոշած ենք «Սուրհանդակ»ի իւրաքանչիւր թիւին վրայ յատուկ կնիք մը գարնել։ Ուստի թէ՛ Պոլսոյ եւ թէ գաւառի բոլոր ընթերցողներէն կը խնդրենք որ եթէ այսուհետեւ իրենց ստացած «Սուրհանդակ»ի թիւերուն մէջ առանց կնիքի ուէշ օրինակ մը գտնուի, հաճին զրկել ուղղակի թերթիս տնօրէնութեան և մէկ թիւի համար պիտի ստանան մէկ ամսուան «Սուրհանդակ»։

ՅԱՆՈՒՆ ՍՏԵՓԱՆ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՎԻՒՐԱՒՈՐԻՉԱԿԱՆ ԵՒ ԱԿՆԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐՈՒ
Կ. Պոլիս, Պահճէ Գաբու Ճէլալ պէյ Խանի կից թիւ 1

ՉԻՓԹԷ ՄՐԷԼԷԹ ՄԱՂԱԶԱՄԸ

Վերոյիշեալ վաճառատան մէջ ակնաբուժական եւ վիրաբուժական ամէն տեսակ գործիքներ ՄԵՆԱՐԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՒՐԱՆԱԿ կը վաճառուին։ Ամէն տեսակ կակուղ եւ կարծր լաստիկ (քաուչուկ) առարկաներ, աճուկի կապիճներ (գաբզ պաղը) տեսակ տեսակ գրեհներ (չիրնկա), էլեկտրական մեքենաներ, ջերմաչափներ, հեռադիտակներ, խոշորացոյցներ, մանրադէտներ (միքրօսքօփ) փոքր և մեծ մանրադէտի ապակիներ, նոր տեսակ ոսկի ևրն. ակնոցներ կը գտնուին վաճառատանս մէջ։

ԳԻՆՆԵՐԸ ԽԻՍՏ ԱԺԱՆ

ՍԻՆԿԷՐ
ՀԱՑԹԱՑԹԻՉ ԿԱՑՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱԼԱՏԱՆ

THE SINGER Manufacturing Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները՝ զուտ անգլ. պողպատէ չէնուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են որ աչխարհիս ամէն կողմերը տարածուած են, և բոլոր ընտանիքները, դերձակները ու կօչկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ ակամայ են գործածել։ Սինկէրի Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական և չքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

ՄԱՄՆԱՒԱՆԻՆԵՐ ԲՈՎԱՆԴԱԿ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՄԱՐ

Սինկէրի մեքենաները կը վաճառուին՝

ԲԵՐԱ(Շիտակ ձամբայ, Պօղ-Մարկէի դիմաց Թիւ 343 և 343կրկին։
(Շիտակ ձամբայ, Կալաթա Սէրայի դիմաց։
ՂԱԼԱԹԻԱ(Ալինկէր խան Թիւնէլին առեւ։
(Թրամուէյի կայարանին դիմաց։
ՊՈԼԻՍ(Սուլթան Համամ Թիւ 2։
(Սուլթան Պայազիտ Թրամուէյի կայարանին դէմ Թիւ 13։
ՍԿԻՒՏԱՐ(Զարյը Պօյու Թիւ 140։

Ընկերութեան ընդհանուր կեդրոնատեղին է Բերա, Մեծ-Փողոց Թիւ 34։ կրկին՝ Սարգիս պէյ Տիւզեանի տունը։

Կեղծերէն զգուշանալու համար վերի նշանին ուշադրութիւն ընել։

ՂՈՒՆՂԱՍՏԱՆԻ ԿԱՅՍ. ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

ԵՒ ՍՏԱՑՈՒՄՈՑ

ասիտուլօ-ֆարպօնիք բնական հանքային ջուր

ՆԱՐԶԱՆ

ջովացուցիչ ու մարսեցնող պատրաստական սեղանի ըմպելի

Խիստ օգտակար է հետեւեալ հիւանդութեանց դէմ մաքառելու համար.—
1. Մինդառութեան անքաւականութիւն։
2. Զարչար յոգնութիւն։
3. Միզափամփուշտի քարնիկ իջուածք։
4. Միզափամփուշտի վէրիւթ։
5. Ծնցուղի իջուածք։

Դրասեներէն և Թուրքիոյ համար գլխաւոր մթերանոց Կ. Պոլսոյ մէջ՝ Ղալաթիա Լոյտ խան, մաքսատան դէմը։

Մեծաւկին գինն է 190 ղր. (90 չիշ). Կէս մեծաւկին գինն է 95 ղր.։

ԼԱ ԿԱՐՏԻԷՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
26 ԱՎԸՆԻ ՏՐ ԼՕՔԷՐԱ ԲԱՐԻՋ

Շատ նպաստաւոր պայմաններով և գիներով կ'ապահովագրէ տուներ խանութներ, մթերանոցներ, գործարաններ ևրն. ևրն., ինչպէս նաև անոնց մէջ գտնուած ապրանքները և կարասիները՝ թէ՛ Կ. Պոլսոյ և թէ ամբողջ Թուրքիոյ մէջ։

Արագ եւ կանոնաւոր վճարումներ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՀԱՄԱՐ ՏՆՕՐԷՆ

ԷՐՆԷՍԴ ԿԼԱՎԱՆԻ
ՂԱԼԱԹԻԱ, ՅԱԿՈՐԵԱՆ ԽԱՆ, 67

Գոհացուցիչ քօմիսիօններ կը տրուին ծանօթ միջնորդներու։ Տնօրէնը գործակալներ կուզէ այն քաղաքներուն մէջ ուր ներկայացուցիչ չունի։ Լաւ յանձնարարագրեր կը պահանջուին։ 52—22

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

NORTH BRITISH & MERCANTILE
ՆՈՐԹ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆԴ ՄԷՐՓԷՐԹԱԼ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1800 ԻՆ

Դրամագլուխ	3,000,000	Անգլ. ոսկի
Պահեստի դրամ	15,722693	» »
1901ի հասոյթը	3,308,106	» »

NORTHERN INSURANCE COMP
ՆՈՐԹՀԷՐՆ ԻՆՇՈՒՐԱՆՍ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1836ԻՆ

Դրամագլուխ	3,000,000	Անգլ. ոսկի
Պահեստի դրամ	5,898,800	» »
1901ի հասոյթը	1,332,600	» »

Այս ընկերութիւնք հաւատքաբար իրենց ընծայած բացարձակ վստահութեան հակայ դրամագլխի և պահեստի գումարայ տեսակէտով հրդեհի դէմ ապահովագրութիւններ կ'ընդունին չէնքերու, կարասեաց, վաճառքի ևրն. ԽԻՍՏ ԴԻՒՐԱՄԱՏՉԵԼԻ ԳՆՈՎ ԵՒ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ ՀԱՆ ՈՒԵՒՑԷ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ.

Վճարմունք արդարութեամբ անմիջական եւ առատաձեռնութեամբ կը կատարուին

Մինչ այժմ հրդեհի վնասուց համար վճարուած գումար ԵՐԵՍՈՒՆ ՈՒԹ ՄԻԼԻՈՆ Անգլ. ոսկին կ'անցնի

ՄԱՐԻԹԱՑՄ
MARITIME INSURENCE Cie
ԾՈՎԱՑԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 500000, ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 130000

Այս ընկերութիւնն եւս չոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջ բեռցուած ապրանքներն և դրամածրարներն չպինէս նաև ամենուրեք թղթատարով ղրկուած ինչքերը խիստ չահաւէտ եւ օգտակար պայմաններով կ'ապահովագրէ։ Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼ Կ. ՊՈԼՍՈՑ, Գ. Ց. ՍԵՐՈՓԵԱՆ.— Ղալաթիա, Մէհմէտ Ալիփաչա Խան Թիւ 23։